

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G.E.V.L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

OVER
Geheel Indië
DRINKT MEN
**E. KIDERLEN'S
JENEVER**
IN VIERKANTE FLESSCHEN (POTTEN)
DE VRYBUI TER
(TJAP TOEWAN)

IN INDIË WAS HET STEEDS UW MERK
EN NU IN HOLLAND?
OOK DAAR VERKRYGBAAR.

VRAAGT BY UW LEVERANCIER EN ZOONODDIG BY ONS
NEDERLANDSCHE STOOMBRANDERY
DISTILLATEURS: DISTILLEERDERY „E. KIDERLEN.
NOORDVEST 37. SCHIEDAM.

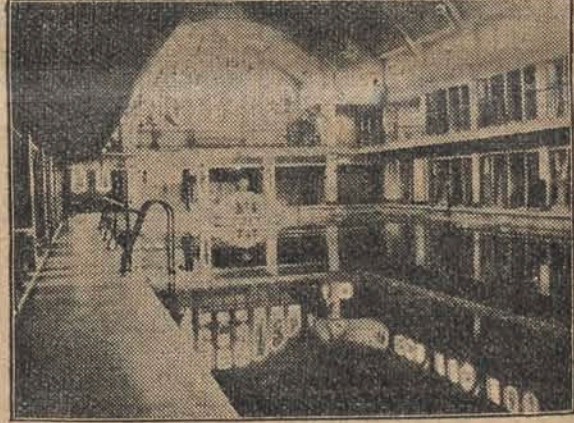
HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIEF ■ INBRAAK

Instituut R. KUYPER
Amsterdam R. Vinkeleskade 61
Gecomb. mondel. en schriftelijke opleiding, met club- en
privaatlessen in alle hoofdplaatsen.
M.O. Staatsinrichting
M.O. Staath.h.kunde, alle acten Boekhouden (ook Staats-
praktijkdiploma) Gemeenteadministratie. Ook studiege-
legenheid voor hen die geen examen wenschen te doen.
Prospectus met examenresultaten, aanbevelingen en op-
gave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak, alsmede
proefles op aanvraag kosteloos.

GEVESTIGD

FOTOGRAFISCH ATELIER
H. THEOBALD
voorheen firma CHARLS en VAN ES & Co.
BATAVIA-SOERABAJA.
LAAN VAN MEERDERVOORT 189A.
TELEPHOON 33770.

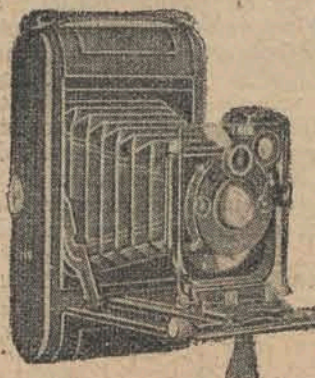
Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 52739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche
tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen
van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

HOUD: Het verband tusschen den logischen gang
zaken in een Javarietsuikerbedrijf en de admi-
nistratieve controle daarvan, door B. G. H. van der
Jagt, Adv. Ingenieur. — De Volkenbond in 1925,
v. d. M. — Een Landbouwatlas voor Java en
Soembawa. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunst-
verheid en Huislyf. — Persoverzicht uit de Ind.
Bladen: I. Uit de Eur. Pers. II. Uit de Int. Pers.
III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Lite-
ratur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit
den Verren Vreemde. — Berichten der Afd.: I. Apel-
doorn, II. 's-Gravenhage. — Mededeelingen: I. Van
het Dag. Bestuur, II. Van het Inform.-Bureau. —
Antatiestaat van 31 Maart tot 7 April.

R. A. LAPPÖHN
Photographie- Artikelen

's-GRAVENHAGE
Heerengracht 3b
Telefoon 10639
Passage 43
Telefoon 16462

SCHIEVENINGEN 5149
Paracestraat 8

Accountantskantoor VAN LINGE
Wilhelminastraat 80 - DEN HAAG - Tel. 70922

Vertegenwoordiging in Ned.-Indië: 5187
ADMINISTRATIEKANTOOR „UNIE”,
WINKEL, DE LANGE & CO., Malang (Java)

BELASTINGZAKEN, ACCOUNTANCY en
Administratiën in Nederland en Ned.-Indië

E. D. VAN LINGE Rzn., Accountant, Den Haag
E. W. A. SNOEK, Oud-Insp. der Dir. Bel., " "
J. O. KOLKMEIJER,
Oud-Insp. van Financiën in Ned.-Indië.
W. J. L. DE LANGE, Accountant, Malang (Java)

Verband tusschen den logischen gang
zaken in een Javarietsuikerbedrijf en
de administratieve controle daarvan.
door
B. G. H. VAN DER JAGT.
Adv. Ingenieur *).

De lange titel van dit artikel eischt eenige na-
toelichting om de strekking duidelijk te ma-
ken. Men moet al direct de volgende scheiding ma-
ken, die van
den logischen gang van zaken in een Java-
suikerbedrijf en
de administratieve controle van een Javariet-
suikerbedrijf.
De administratieve controle van een dergelijk be-
drijf is een vrij omvangrijke zaak en dient niet al-
om verschillende financiële bedragen te re-
cepiëren, maar is meer en meer ook geworden
mogelijkheid om gegevens van het bedrijf zelf

Het is zeer lang geleden, bijna een vol jaar, dat
van dit artikel zijne copie te onzer beschik-
stelde, doch wegens gebrek aan ruimte werd de
uitgave steeds uitgesteld. Intusschen heeft zijne be-
wering nog niets van haar actualiteit verloren en
is ongetwijfeld, vooral in bedrijfskringen, de zoo
verdiende aandacht trekken. — Red. Kol. Weekbl.

UW ADRES

VOOR

Gedistilleerd en Gehottelde Wijnen

IS 5183

Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.

JACOB VAN CAMPENPLEIN 12

DEN HAAG - TELEF. 35212

FILIAAL: ASTERSTRAAT 107

TELEFOON 36308

M.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-M

BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a TELEFOON

DEN HAAG 14427

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU

WITTE DE WITHSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHIEDINGEN
VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN

Behandeling van alle RECHTZAKEN door geheel Nederland

Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag

ADVIES f 1.- ADVIES f 1.-

A. SCHRÖDER & CO

GROENMARKT 25, 26, 28

'S-GRAVENHAGE

GROOTE SORTERING:

GEKLEURDE

MADRAS-GORDIJNEN

FRANSCH EN ENGELSCH

CRETONNES

DE NIEUWSTE GENRES

ONZE COLLECTIE

WASCHECHTE

TAFELKLEEDEN

IS ONGEËVENAARD 5176

VERLOFGANGERS UIT INDIË

kunnen in een passend milieu

TYPEN - STENO - TALEN

en Boekhouden leeren aan het Instituut

SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG

Telefoon 52594

te verzamelen, die de mogelijkheid van een controle daarvan openen.

Behalve dus de financiële administratie voert men dan ook de zgn. bedrijfsadministratie en met het geheel tracht men een samenwerking te verkrijgen tuschen *techniek* en *administratie*.

De „logische gang van zaken” in een bedrijf zou men de „techniek” van dat bedrijf kunnen noemen. De administratieve controle, van dat bedrijf, zou dus overeen moeten komen met de administratieve controle van den logischen gang van zaken van dat bedrijf.

Aan de hand van eenige voorbeelden zal ik nu trachten dit „verband” eens te belichten. Ik beschik daarvoor over gegevens van een der meest bekende en best beheerde fabrieken van Java, die mede aan de spits staat en dus werkelijk als een voorbeeld mag gelden. Producties noch kostprijzen laten iets te wenschen over en evenmin de winsten.

Vooraf wil ik een kort overzicht geven van den meest gebruikelijken weg dien men bij de administratieve controle volgt.

Men heeft een kantoor en aan het hoofd daarvan staat een boekhouder, met een of meerdere assistenten en schrijvers. Er wordt een gewone boekhouding gevoerd, meer of minder uitgebreid, doch alles culmineert in de *maandelijksche kasverantwoording*. In deze kasverantwoording wordt het geheele bedrijf ontleed in groepen en deze groepen worden weder onverdeeld in afdelingen en zelfs deze afdelingen worden weder gesplitst in onderafdelingen. Bijgaand voorbeeld geeft een idee van de inrichting van zoo'n kasverantwoording.

Model van een Maandelijksche Kasverantwoording van een Java Rietsuikerbedrijf.

Begroo- lings- post	Kas	Magazijn	Totaal over deze maand	Totaal vorige maan- den	TOTAAL van kolommen 4 en 5
1	2	3	4	5	4 en 5
6. Onderhoud.					
e. Ketels, Harkcarrier en Voeding- station.					
Ambachts- lieden					
Koelieelonen					
Materialen . .					
Mach.deelen .					

De Hoofdgroep 6 is hier „Onderhoud”, de afdeling is „Ketels, Harkcarrier en Voedingstation” en de onderafdeling is „Machinedeelen”. Dan volgt een kolom met een „begrootingspost”, terwijl alle verdere kolommen slaan op het „verbruik”, financieel uitgedrukt van de verschillende onderdeelen, die voor het bedrijf en de instandhouding van deze bepaalde bedrijfspgroep noodig waren. Degene, die met de inrichting dezer kasstaten eenigszins op de hoogte is, zal moeten toegeven, dat de voorgestelde inrichting nog lang niet de slechtste is en zelfs tamelijk uitgebreid.

Het geheele bedrijf was nu onderverdeeld in 6 hoofdgroepen, n.l.:

1. Beheer.
2. Aanplant.
3. Opkoop riet.
4. Snijden en transport.
5. Fabriikaat.
6. Onderhoud.

Ieder van deze hoofdgroepen was weder verdeeld in een aantal afdelingen en deze weder in onderafdelingen, en wel tot een totaal van ca. 500 verschillende posten. Men zou moeijlijk een betere controle durven denken. Verder is er in verband met de tantieme-regelingen nog een groep:

7. Uitbreidingen.

De geheele administratieve controle is dus absoluut gebonden met de genoemde inddeling.

De genoemde groepen vertegenwoordigen momenten van het suikerbedrijf, tot den laatste cent, daar alle gebeuren in dat bedrijf, equit met geld voorgesteld wordt in deze kasverantwoording.

Hoe staat het nu met den logischen of liever zegd den „harmonischen” gang van zaken van het bedrijf?

Deze gang van zaken is vrij kort aan te geven en zou kunnen worden uitgedrukt als volgt:

Men moet *gronden* hebben om suikerriet te planten en te produceeren en als men dit riet produceerd heeft, moet men het naar de fabriek *transporteeren* en in die fabriek *verwerken* tot *ker* en *brandstof*. Over alles staat het *beheer* dat zorgt dat alles regelmatig zijn gang gaat.

Hiermede is het geheele Javasuikerbedrijf beschreven. Als men nu op grond van dezen monischen gang van zaken, bedrijfspgroepen gaan kiezen voor de controle, dan zou men n.l. die momenten opzoeken die een hoofdbeen hebben. Ook hier zouden 7 groepen uit te schijnen komen en wel:

1. De gronden.
2. De suikerriet productie.
3. Het suikerriet transport.
4. De bewerking van het suikerriet.
5. De bewerking van het suikerrietsap.
6. Het beheer.
7. De uitbreidingen.

Ik wil deze groepen even nader toelichten en hoofdbeteekenis te doen uitkomen.

1. *De gronden*. Iedereen die met de Javasuiker productie aldaar te maken heeft, heeft wel het een en ander gehoord over de verkrijging van deze gronden. Wat daar allemaal voor gedaan worden wettigt het motief om van deze aangeheid een hoofdgroep van controle te maken.

2. *De suikerriet productie*. Heeft men de den eenmaal tot zijn beschikking, dan komt het woord aan den planter. Alles wat met de suikerrietproductie te doen heeft, is het werk van den planter. Hij moet zorgen, dat hij zooveel mogelijk opbrengst en zooveel mogelijk suiker krijgt. Hij moet het moment aangeven, dat het oogeblijven komen is om met het produceeren op te haken. Hij snijdt het riet dan af en daarmee is zijn afdeling afgelopen.

3. *Het transport van het suikerriet*. Wanneer de planter het riet heeft afgesneden, moet het naar de fabriek om verwerkt te worden. Transport is niet ieders werk, vooral niet bij een rietsuiker onderneming. Het parool is niet dat het riet geregeld wordt naar het transport, maar dat het geheel en al geregeld worden naar het rietsuiker en hoe sneller het riet van het veld in den fabriek komt, hoe voordeliger dat is.

Zoodra het riet aan de molen ligt is het afdeling afgelopen. Dan moet het bewerkt worden.

4. *De bewerking van het suikerriet*, heeft een tweeledig doel en wel: a. het winnen van het rietsuiker en b. het winnen van de benodigde brandstof voor de ketels. Beide zijn van enorm belang voor het geheele bedrijf. De bewerking van het riet is afgelopen, als het in den vorm van gassen en asch uit de stoomketels verdwijnt.

5. *De bewerking van het suikerrietsap*. Het sap door de molens uit het riet wordt gereeld tot de suiker in de zakken gereed staat ter verwerking, behoort alles onder deze groep.

6. *Het beheer*. Dit moet zorgen dat de suikerrietsuiker nische gang van zaken bewaard blijft, niet van de hoofdgroepen, maar ook van de details. Wanneer alles harmonisch werkt, is de grens van de hoogste grens van efficiency bereikt.

7. *De uitbreidingen*, moeten ook gescheiden van het gewone bedrijf in verband met de tatieme regelingen en afschrijvingen etc.

Vergelijkt men nu de werkelijke opstelling van de hoofdgroepen, uitgedrukt in de bestaande

Dr. A. VAN THYN

BENTINCKSTRAAT 31

DEN HAAG - TELEF. 5252

Privaatlessen Wiskunde

F. BAGGERMAN Jr.

Schoorsteenvegerij „Duinoord“

Metselaar en Loodgieter

Morsestraat 6 DEN HAAG Telef. 30503

antwoording, waarvan ik het model aangaf, dan is
 en vrijwel ineens in staat om het „verband“ waar-
 ter ik het in den titel had, na te gaan.
 Men kan niet zeggen dat er heelemaal geen ver-
 band bestaat, maar dat de genoemde opstelling
 ningszins een beeld geeft van den „harmonischen“
 gang van zaken, zal men toch wel niet kunnen
 weren.
 Omdat ik in een Koloniaal blad schrijf, heb ik
 over een der meest voornamste industrieën van
 die, meer speciaal van Java, maar schreef ik
 voor de bietsuiker of voor een machinefabriek of
 ander industrieel bedrijf, dan zou ik precies
 zelfde kunnen schrijven.
 Alleen in goed getayloriseerde bedrijven, zal men
 de onderafdeelingen aangaat, uit den aard der
 zaak reeds een beter beeld bij de administratie van
 den logischen gang van zaken van die onderafdeeling
 kunnen verkrijgen.
 Nu zou men zich kunnen afvragen of er nu wel
 een been gebroken is, als dat „verband tusschen
 administratie en Techniek“ (want hierop komt het
 er) niet juist is. Als men toch maar de „right
 on the right place“ heeft, dan komt de geheele
 administratie er niet op aan, hoort men zelfs in
 een tijd nog sommigen zeggen. Het zou een aar-
 ge affaire kunnen worden om tegenwoordig een
 sarietsuikerbedrijf „zonder“ administratie te
 riven, maar zeker niet voor de aandeelhouders.
 Het is een bekend feit, dat over het algemeen
 genomen, boekhouders niet op al te besten voet
 ven met tuinemployé's en machinisten. Zeer dik-
 wils wordt dit gestoken op het verschil in beroep.
 De boekhouder loopt steeds in een mooie „pakaian“
 zit dicht bij den baas, en meer van die termen.
 ben overtuigd dat de hoofdzak zit, in het
 ander niet begrijpen. Die boekhouder krijgt
 maar stomme cijfers voor zijn oogen, doch
 juist begrip van den gang van zaken komt uit
 de administratieve controle niet te voorschijn. De
 chnist en tuinemployé staan met een kasverant-
 woorping in hun vingers, als de beroemde Rat in
 vreemde pakhuis. Er is geen behoorlijk „ver-
 band“ tusschen die twee categorieën.
 Ter vergelijking heb ik maar een paar mindere
 den uit dat bedrijf gekozen, maar tot in de aller-
 gste rangen werkt deze dissonnantie zonder dat
 en zich rekenschap weet te geven, wat eigenlijk
 oorzaak is.
 ik zal voorloopig maar niet beginnen over de af-
 delingen dier hoofdgroepen, laat staan over de
 onderafdeelingen en derzelver elementen. Wat daar-
 en te vertellen is bestaat boekdeelen.
 Wat de gevolgen daarvan zijn is moeilijk te
 latten, maar zij zijn niet gering en in tijden van
 nisse zijn ze zelfs zeer ernstig. Verschillende be-
 de personen op suikergebied heb ik hooren be-
 ren, dat men op de fabriek weinig nog op den
 prijs kan besparen, m.a.w. op de hoofdgroepen
 5. Ik geloof dat deze veronderstelling zeer
 eerd is. Men bezit geen middel om momenteel
 disharmonieën te ontdekken. De eenige weg
 deze ontdekking is de administratie en deze is
 % in disharmonie met den werkelijken logi-
 king gang van zaken.
 administratie is de registratie van alle „bedrijfs-
 den“. Registreert men deze bedrijfsdaden ver-
 of niet harmonisch, dan zal men ook zelden
 en ontdekken, waar de schoen wringt, wan-
 er ontogische zaken in een bedrijf ontstaan of
 vallen.
 harmonisch verband te brengen tusschen de
 administratieve controle en den logischen gang van
 niet alleen in de rietsuiker, maar in alle be-
 yven is een gebiedende eisch, voor het bereiken
 de hoogste economische grens van een bedrijf.

De Volkenbond in 1925.

(Slot).

Op politiek gebied vond de Volkenbond twee be-
 langrijke geschillen te beslechten. Het eene betrof
 Griekenland en Bulgarije, welk laatste land vrij
 plotseling door een Griekschen inval in het grens-
 gebied werd bedreigd. Met buitengewone snelheid
 trad de Raad in deze zaak op; bracht allereerst den
 Griekschen inval tot staan; deed de zaak door een
 onpartijdige commissie, waarvan onze landgenoot
 Mr. P. Droogleeuw Fortuyn deel uitmaakte, onder-
 zoeken, en wees aan Bulgarije een niet onaanzien-
 lijke schadevergoeding toe. De behandeling van het
 dusgenaamde Mosoel-vraagstuk, overblijfsel van de
 tractaten van Sèvres en Lausanne, baarde meer
 zorg. Nadat een vorig jaar de uitzending eener com-
 missie van onderzoek naar het bestreden terrein
 was overcegekomen, werd aan de hand van het
 rapport dezer commissie eene beslissing vastgesteld,
 die aan Irak Mosoel toeweest, onder beding, dat het
 mandaat van Engeland over Irak van 5 tot 25 jaren
 zou worden verlengd. Hiertegen heeft Turkije zich
 verzet; het heeft de bevoegdheid van den Raad be-
 strede, hetgeen dezen aanleiding gaf het advies
 van het Haagsche Hof in te winnen. Dit advies is
 door den Raad overgenomen; het geschil daarna
 door een met algemeene stemmen — die der par-
 tijen uitgezonderd — uitgebracht rapport beslecht
 ten voordeele van Irak en Engeland. Turkije heeft
 blijk gegeven zich aan deze uitspraak niet te willen
 onderwerpen, al heeft het van daadwerkelijken
 tegenstand tot dusver afgezien. De loop der omstan-
 digheden dient afgewacht, al geeft deze allerminst
 zekerheid op een afdoende oplossing.

Minderheden-aangelegenheden hielden den Vol-
 kenbond in groot aantal bezig. Men verliest wel
 eens uit het oog, dat zulke minderheden-vraagstuk-
 ken ook vóór den oorlog in groot aantal bestonden,
 maar dat toen die minderheden nauwelijks een
 tribune vonden, op welke zij zich konden doen hoo-
 ren. Thans vinden zij deze tribune, en vinden tevens
 in den Volkenbond een beschermer, van wien men
 alleen zou kunnen verlangen, dat hij zoo nu en dan
 eens wat krachtiger optrad. Slechts Polen gaf reden
 tot tevredenheid; in Griekenland maakten de Bul-
 gaarsche minderheden; in Lithauen de Poolsche;
 in Roemenië de Joodsche minderheden tusschen-
 komst van den Raad noodzakelijk. Welke tusschen-
 komst niet altijd met succes werd bekroond, on-
 danks het feit, dat in den loop van dit jaar de
 procedure, voor de behandeling der minderheden-
 zaken vastgesteld, in werking trad. Het minder-
 hedenvraagstuk zal een vraagstuk blijven, dat nog
 langen tijd tot moeilijkheden en onrust aanleiding
 geeft.

De administratieve functies, die de Volkenbond
 in het Saargebied en in Danzig uitoefent, gaven
 geen al te groote reden tot moeilijkheden. De rege-
 ringsmachine in het Saargebied is erin geslaagd om
 nieuwe economische en sociale moeilijkheden te
 vermijden. Ten aanzien van Danzig, dat met betrek-
 king tot zijn havengebied, voortdurend in strijd ge-
 raakte met Polen, is door den Raad een procedure
 vastgesteld, die verhindert, dat zoo dikwerf als
 tevoren het geval was, beide partijen zich tot hem
 wenden. Verwacht mag worden, dat de economische
 noodzakelijkheid beide partijen nader tot elkander
 brengt, en de teekenen zijn overvloedig aanwezig,
 dat Danzig beseft, dat zoo Polen zijn haven noodig
 heeft, Danzig zelf niet minder het rijke Poolsche
 achterland behoeft om zich te ontwikkelen.

Ging de geplande algemeene Ontwapeningsconfe-
 rentie niet door, de door den Volkenbond samen-
 geroepen conferentie over den privaten handel in
 wapenen en oorlogstuig bereikte een gunstig resul-
 taat. Zij slaagde er met medewerking van Duitsch-
 land, Egypte, Amerika en Turkije in een overeen-
 komst aan te gaan, waaruit een regelmatig toezicht
 op den internationalen wapenhandel voortvloeit

M.V.Z.

**MELKINRICHTING DER VEREENIGDE
 — ZUIVELBEREIDERS —**

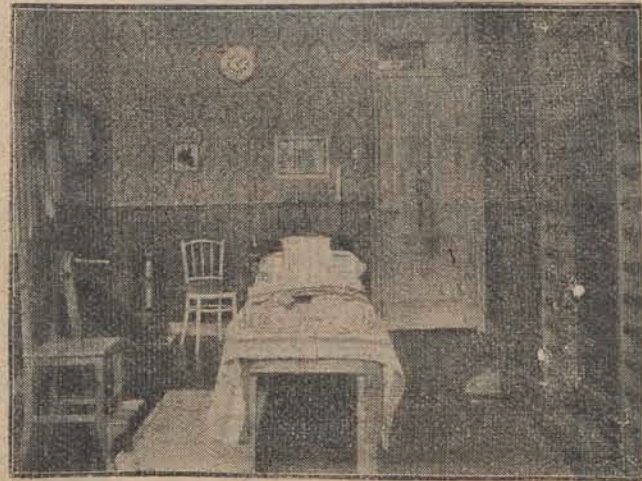
Badhuiskade 5 Scheveningen

levert U

tegen **concurrerende prijs**
 prima kwaliteit **Melk en Zuivel-**
producten. Probeert U eens onze
Prima Roomboter, de kwaliteit
 zal U bevallen!

Deze artikelen dagelijks versch
 aan huis bezorgd.

5172

INRICHTING VOOR HEILGYMNASTIEK EN MASSAGE
DUNKLERSTRAAT 70 - DEN HAAG - TELEF. 32101.
 Spreekuur dagelijks 2-3 uur. 6216
 Mevr. J. H. SIKEMEIER geb. Hermine Coeland.

M. B. VAN MOORSEL & C.

**KERKPLEIN 11/12
 DEN HAAG**

**Speciaal adres voor
 het voordelig instal-
 leeren van Woningen**

Ruime keuze in:
BEDDEN - MEUBELN
TAPIJEN tegen uiterst
 billijke prijzen

GEVESTIGD SEDERT 1887

6145

ZOOEVEN VERSCHENEN: 6225

**DOOR DE LUCHT
 NAAR INDIË**

door

A. N. J. THOMASSEN & THUSSINK V. D. HOOP
 met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens
 den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90
 Zendt per omgaande uwe bestelling aan

**N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
 VOORHEEN M. M. COUVÉE**

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752
 Filialen:
 Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

Accountantskantoor van

STENEKER & J. SIBLESZ Jr.

Leden van het Ned. Inst. van Acc. 5288

Gravenhage - Prinsegracht 72 - Tel. 36927

Inrichten en controleeren van boekhoudingen.

BRUNO TIDEMAN
BEËEDIGD MAKELAAR TAXATEUR EN
ASSURADEUR

KANAALSTR. 15 - APELDOORN

N.V. STOOMWASCH-
EN STRIJKINRICHTING

H. A. v. STARRENBURG

OPGERICHT 1875

Fahrenheitstraat 168

TELEFOON 31791

'S-GRAVENHAGE

N.V. Brandstoffenhandel
„DE CENTRALE”
SCHEVENINGEN

Tel 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg.-, Duitsche- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn, Directeur.

Atlantic
Le Bar le plus renommé.
Le célèbre Orchestre Pali.
Le Restaurant mondain
de La Haye
Lange Houtstraat 4

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe pedagogische inzichten.

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

met behulp van een daartoe te vestigen permanent bureau. Door deze zelfde conferentie werd een Protocol betreffende den chemischen en bacteriologischen oorlog aangenomen, krachtens welk Protocol de Staten zich verbinden den oorlog niet op deze wijze te voeren. Het sluiten der overeenkomst betreffende den internationalen wapenhandel heeft de mogelijkheid van toezicht op den particulieren aankoop van wapenen en oorlogsmateriaal aanmerkelijk vergemakkelijkt. Vermoedelijk zal de Raad ertoe overgaan om ook over dit onderwerp een conferentie bijeen te roepen, aan welke dan een ontwerp-overeenkomst, die thans is voorbereid, zal worden voorgelegd.

Een der permanente commissiën van den Bond, die uitnemend werk verricht, is die voor de mandaten. Zij kwam dit jaar twee malen bijeen, eens voor en eens na de Assemblée. Haar werkzaamheden breiden zich uit, nu alle mandaten in werking zijn getreden, en zij alle deze, met uitzondering van dat over Syrië, had te onderzoeken. Zij besprak ook algemeene vraagstukken en nam besluiten, betrekking hebbende op leeningen, voorschotten en kapitaalsbehoeften der mandaatslanden, en evenzeer over het uitstrekken over deze mandaatslanden van bepalingen van overeenkomsten, door de mandatarissen op eigen gebied aangegaan. Het mandaatsstelsel ontwikkelt zich geleidelijk, maar toont in de besluiten der commissie haar zelfstandigheid.

De technische afdeling van den Volkenbond bleef onvermoeid werkzaam. De financieele medewerking, die door den Volkenbond in Oostenrijk en in Hongarije wordt verleend, maakte snelle voordeelingen. Wat Oostenrijk aangaat, kon aan de zesde Assemblée het voorstel worden gedaan om de controle in diër voege te wijzigen, dat na 1 Januari 1926 de voortdurende tegenwoordigheid van den commissaris-generaal, den heer Zimmermann, te Weenen, niet meer vereischt zou zijn, en dat deze wellicht medio 1926 zijn functie als beëindigd zou kunnen beschouwen. De redevoeringen, die Mr. Zimmermann te Praag, te Basel en te Amsterdam heeft gehouden, toonen duidelijk de beteekenis aan van het geweldige stuk werk, hier door den Volkenbond verricht, maar doen ook zien, dat dit werk nog geenszins een volkomen afgesloten geheel vormt. Naast Oostenrijk en Hongarije dienen op financieel gebied de hulp aan de Grieksche vluchtelingen, en de leening, aan Danzig toegestaan, vermeld. Op economisch gebied vroeg het vraagstuk van dubbele belasting en fiscale vlucht allereerst de aandacht; daarnevens dat van de afschaffing van in- en uitvoerverboden, en vervolgens dat betreffende billijke behandeling van vreemdelingen ten aanzien van hunne toelating tot uitoefening van beroepen, industrieën en betrekkingen. Op economisch gebied ligt het belangrijkste besluit van den Volkenbond wel in de aanstaande bijeenroeping eener economische conferentie, door Frankrijk aan de Assemblée voorgesteld. Deze conferentie wordt voorbereid door een afzonderlijk daartoe ingestelde commissie, waarin twee Nederlanders, de heeren A. G. Kröller en J. Oudegeest, de laatste namens de werknemers in het Arbeidsbureau, zitting hebben. Aangenomen mag worden, dat deze economische conferentie, na deugdelijk te zijn voorbereid, in den loop van 1927 zal samenkomen.

De overige technische organisaties van den Volkenbond, die voor den arbeid, die voor doorvoer en verkeer, die voor hygiëne, en ten laatste die voor de intellectueele samenwerking, brachten haar programma een eind verder. De Arbeidsorganisatie bracht in haar jaarlijksche bijeenkomst nieuwe ontwerp-verdragen en aanbevelingen tot stand. De Verkeersorganisatie hield eene conferentie betreffende de tonnage der binnenscheepvaart, terwijl een nieuwe conferentie over paspoorten werd voorbereid. Vraagstukken als die van de veiligheid ter zee; van de toepassing van de conventie op de spoorwegen; van de telegrafische en radio-telegrafische verbindingen, werden door haar behandeld, terwijl zij aan het toezicht op de Rijn en Donau volle

aandacht schonk. De hygiënische organisatie bracht de haar dienst van epidemiologische inlichting uit; vestigde een bureau te Signapore, en voort met de uitwisseling van sanitair personeel. Zij bevorderde de uitzending naar Midden-Afrika van eene commissie, die ter plaatse vraagstukken betreffende tuberculose en slaapziekte zal behandelen. De commissie voor de intellectueele coördinatie verloor, door aftreden van haar eersten sident, den Franschen geleerde Bergson, in plaats de beroemde Nederlandsche geleerde Lorentz als zoodanig optrad. Het door de Fransche regering aangeboden instituut te Parijs kwam der leiding van den Heer Luchaire in werking, met de instelling van een instituut uitsluitend het burgerlijk recht te Rome, is een aanvang maakt.

Ook op humanitair en sociaal gebied bleef Volkenbond werkzaam. Allereerst wat aangaat zoo gewichtige opiumvraagstuk. De twee conferenties, aan het einde van 1924 nog samen, zetten arbeid voort; zij leidden tot verschillende overeenkomsten, die de oplossing van het probleem ter strijdiging van het opium-misbruik in de richting Haagsche overeenkomsten van 1912 en volgende jaren vervolgen. Onze landgenoot, de heer Wettum, die de eerste dezer conferenties, de naamste opium-mogendheden samenbrengend, de, en de Deen Zahle, die de tweede, uitgebrachte conferentie voorzat, kunnen met voldoening op arbeid terugzien. De commissie voor de bestrijding van den handel in vrouwen en kinderen werd reorganiseerd; zij telt thans twee afdelingen vertakkingen in die landen, die voor haar aan van de meeste beteekenis zijn. De Volkenbond voort vluchtelingen te beschermen; het Arbeidsbureau vergemakkelijkt de plaatsing in een tigtal landen, van 18.000 dezer vluchtelingen, wyl gelijke plaatsing van Armenische vluchtelingen door Nansen nader in studie werd genomen. Het gebied der slavernij kwam ter zesde Assemblée een voorloopige overeenkomst tot stand, die werkelijk gedwongen arbeid tevens omvat. Een internationale vereniging voor hulp, te verleenen onverwachte rampen, kwam naar het ontwerp den Italiaanschen Senator Circaolo in beginsel tot stand, al zal over de uitvoering nog menigmaal gedachten dienen te worden gewisseld.

Dit zijn, in het kort genomen de voornaamste fata, die het leven van den Volkenbond in 1925 kenmerken. Reeds het feit, dat men voor een vrolijk overzicht van dezen arbeid ettelijke regels hoeft, spreekt boekdeelen. Het instituut, aldus vroegere Britsche Minister H. A. L. Fisher, nu natuurlijk nog in belangrijkheid toe. De Staten leden beginnen hun sterkste mensen naar de Vergadering te sturen. De dingen, die eenigen tijd zich in de zeer ernstige belangstelling van Parijs en Tokio mochten verheugen, wyl thans ook het actief interesse van het Britsche Foreign Office. Sir Austen Chamberlain wyl regelmatig de Raadszittingen en Vergaderingen. Hij kent het belang, gelegen in het aankopen persoonlijke vriendschap tusschen vreemde staten. De Bond geeft hem thans de gelegenheid, te doen. Die gelegenheid zal grooter en het belangrijker zijn volgend jaar, wanneer Duitsland aan de Raadstafel zit.

De laatste belofte houdt tevens de zekerheid dat ook 1926 voor den Raad een uitermate belangrijk jaar belooft te worden. Als dan de voorbereidende Ontwapeningscommissie haar arbeid hand neemt, en als de economische conferentie samenkomt, zal het aan stof voor uitbreiding den Volkenbond niet ontbreken.

V. d.

DEN LEDEN wordt beleefd doch dringend verzoekt bij adresverandering hiervan spoedigste mededeeling te doen: in Nederland aan Heer Administrateur der Vereeniging, Heulstraat 17, Haag; in Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oost.

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 10
SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
INGERICHT
Bestaat ruim 25 jaar
DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

MEISJESSCHOOL voor L. O. en (M.) U. L. O. der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

OPLEIDING voor H. B. S., Gymnasium en Lyceum. Aansluiting bij de 3e klasse H. B. S. uit de 3e Mulo-klasse. Opleiding voor Eind-Examen Mulo A en B. Prospectus en 12de Jaarverslag op aanvraag. Spreekuren op Maandag en Vrijdag van 3-4 uur. De Directrice G. W. RUINEN.

Een Landbouwatlas voor Java en Madoera.

In de laatste jaren zijn door het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden een groot aantal cijfers bijeengebracht aangaande den Inlandschen landbouw, welke nog steeds voor de groote massa der bevolking het voornaamste bestaansmiddel vormt.

Wie zich een denkbeeld wil vormen van de welvaart dier bevolking, zal moeten beginnen met zich vragen voor te leggen: hoeveel menschen leven in de verschillende deelen van Java en Madoera? Hoeveel grond is er voor hen beschikbaar? Wat levert zij met die gronden? Hoeveel product leveren bebouwde gronden? Hoe is het gesteld met den rijkdom dezer gewesten?

Op deze en dergelijke vragen kunnen de verzamelde cijfers een antwoord geven. Maar spreken levendiger dan getallenreeksen is het beeld, dat voorschijn treedt uit eenvoudige, overzichtelijke kaarten, waarin al de bedoelde gegevens op overzichtelijke wijze zijn vastgelegd. Zulke kaarten, voor onderwerp opgemaakt in één kleur met verschillende arceeringen, geven niet alleen als met oogopslag een algemeen inzicht in de gesteldheid van wat men wil weten — de bevolkingsdichtheid, de uitgestrektheid der bouwvelden, de padiductie, de dichtheid van den veestapel, om maar enkele punten te noemen — ze lokken bovendien tot onderlinge vergelijkingen van de zoo sterk verschillende streken van Java, omdat de plaatse-gesteldheden op elke kaart duidelijk naar voren springen.

Alve dat op deze wijze een atlas van statistische kaarten de dorre cijfers doet spreken tot velen, die tabellen een gesloten boek blijven, biedt deze wijze van voorstellen de mogelijkheid om in klein bestek den agrarischen toestand van een slofen periode vast te leggen. Hoe langzaam de bouw op Java zich ook wijzigt, ook deze ontstaat niet aan de algemeene verandering aller economische toestanden en een herhaling van zulk uitgave zal in latere jaren de wijzigingen kundoen kennen, die zich schier onmerkbaar voltrekken.

Waar een grooter publiek dan dat gewoonlijk statistieken raadpleegt, kan zodoende deze atlas, binnen enkele maanden, als uitgave van vorenaf bekend kantoor, gereed komt, van nut blijken. Het is niet alleen landbouwkundigen, maar ook economen, geographen, houtvesters, veeartsen, hygiënisten, vers, journalisten, directies van cultuurmaatschappijen, groote handelslichamen stellen immers in de voornaamste bron van welvaart op Java en Madoera.

zesentwintigtal kaarten werden vervaardigd, die de statistische gegevens in hoofdzaak digitaal-gewijs werden verwerkt, alle op schaal 1:100,000. De atlas wordt uitgegeven in twee delen, waarvan het eene deel een toelichtenden benevens het gebruikte cijfermateriaal bevat, het tweede deel den eigenlijk gezegden atlas vormt.

De kaarten, waarvan een volledige opgave te veel ruimte zou vergen, vervallen in zeven groepen resp. eerst de bevolkingsdichtheid beschouwd op grond van de volkstelling van 1920, ten tweede de bouwgronden van de bevolking, de ondergrond en de gouvernementsschichten, ten derde den oogst van sawahpadi, ten vierde den aardvoeding der bevolking in den schralen tijd na den hoofdpadiogst, ten vijfde de geuitgestrektheden der voornaamste Inlandgewassen, ten zesde den omvang van den landbouw op ondernemingen en ten slotte den grootveestapel op Java en Madoera.

De tekst begint met een algemeene inleiding, be- sluit uit een kort overzicht van den aard en de

verzameling van het materiaal, opmerkingen over het verband van het klimaat en den landbouw, over de bouwgronden, zoowel van Inlanders als ondernemingen, voorts over den landbouw als zoodanig en den veestapel, terwijl geëindigd wordt met een vergelijking van de geogoste oppervlakten over 1916 tot en met 1924.

Na de inleiding is voor elke kaart een hoofdstuk gereserveerd. Hierdoor werd bereikt, dat elk hoofdstuk, over een bepaald onderdeel handelend, een min of meer zelfstandig geheel vormt. Er is naar gestreefd, dat de tekst ook niet-landbouwkundigen in staat stelt om de kaarten te raadplegen zonder direkt naar handboeken of andere publicaties te behoeven te grijpen.

Van Week tot Week.

Dinsdag 30 Maart tot Maandag 5 April.

Javanen naar Borneo. Pontianak, 31 Maart (Aneta). De resident der Westerd. van Borneo, mr. J. H. Meyer, stelde de Regeering voor een terrein, gelegen in de onderafdeeling Sambas, dat voor sawahbouw uitermate geschikt is, te bestemmen voor kolonisatie van Javanen. Hij wilde den trek derwaarts aanmoedigen door middel van renteloze voorschotten zooals zulks in de Lampongsche districten is geschied. De Landvoogd stemde met dit plan in. Voorloopig zullen nu 500 gezinnen, waarvoor de kosten op een ton gerekend worden zich dit jaar nog waarschijnlijk naar Sambas kunnen begeven.

Verwerking van Inlandsche rubber. Batavia, 3 April. De Singapoorsche multi-millionair Tan Kah Kee is voornemens, zijn fabrieken tot verwerking van inlandsche rubber goeddeels over te brengen naar Bandjermasin. Hij zou ook voornemens zijn een fabriek te Palembang op te richten.

Dit Aneta-telegram verdient aandacht in verband met de uitgesproken plannen tot oprichting van door Nederl. kapitaal gesteunde dergelijke fabrieken, welke het uitschakelen van Singapore beoogen.

Arbeidsconflicten bij de a.s. suikercampagne? Soerabaja, 3 April (Aneta) Het „Soer. Handelsblad“ verwacht, dat gedurende den tijd der suikercampagne, arbeidsconflicten zullen ontstaan. Als begindatum wordt 1 Mei a.s. genoemd. Het blad dringt aan op de vorming van een politieke re- cherche in de hoofdplaatsen der binnenlanden.

Militaire bewaking van cultures. Aneta meldt d.d. 3 April. Besoeki krijgt 1 Mei a.s. gedurende den tijd van het oogsten 80 militairen ter bewaking van de cultures.

Prof. Dr. C. Snouck Hurgronje, hoogleeraar te Leiden, is dezer dagen tot doctor honoris causa van de Universiteit te Parijs benoemd.

Jubileum Pandhuisdienst. Batavia, 1 April (Aneta). Het zilveren jubileum van den pandhuisdienst is met groote opgewektheid gevierd. Het hoofd van den dienst, de heer K. C. Barkey, hield een feestrede, en de directeur van financiën, de heer C. W. Bodehausen, deed mededeeling van de verleende Koninklijke onderscheidingen. (De heer Barkey werd benoemd tot officier en de heer A. Barend hoofdbeheerder van het gouvernement-pandhuis op Kapasan te Soerabaja, tot ridder in de Oranje-Nassau-orde).

De adviseur van het volkscredietwezen, prof. dr. J. H. Boeke, herdacht in zijn toespraak den organisator van den pandhuisdienst, den heer De Wolff van Westerrode.

Verblijvende samenwerking. Men meldt aan het Haag- sche Aneta-kantoor:

Op een hier gehouden bijeenkomst van jongere Nederlanders en Indonesiërs is besloten tot de oprichting van een Nederlandsch-Indonesisch Ver- bond van Jongeren-Organisaties.

Het verbond stelt zich ten doel het verbreiden van kennis omtrent en het bevorderen van belangstelling aangaande Indonesiërs in Nederland en omgekeerd, en met terzijdestelling van alle poli- tische tendenzen een culturele associatie te be- vorderen.

Het tracht dit doel te bereiken door het orga- niseeren van lezingen, filmvertooningen, kunst-

Haarlem en Omstreken.

Inrichting voor Zenuw- en Geesteszieken
„DE KENNEMER“

Haarlem - Westerhoutpark 18 - Heemstede
Telefoon 12003

Dir.: E. C. WESSELS-MEIJNEMA

Haarlemsche Begrafenis-Onderneming
R. Smink

Kinderhuisvest 29-33 Haarlem

Eigen Rouw- en Volgauto's

Speciaal Aares voor Crematies

Gomestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262

Zijweg 22 OVERVEEN Telefoon 2095

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

GEZ. VAN DEN HAAK

HAARLEM - KINDERHUISVEST 27 - TEL. 10118

OPGERICHT ANNO 1881

FIJNWASSCHERIJ

BEHANDELD:

BOORDEN - OVERHEMDEN

BLOUSES en JAPONNEN

IN ALLE STOFFEN

TAFELGOED en GEHEELE WASSCHEN

HANDEL IN BINNEN- EN
BUITENLANDSCHE BIEREN

BOTTELARIJ

MEDICINALE- en BRONWATEREN
geregelde versche vulling

DEPOT VAN WIJNEN
der Firma JAGER GERLINGS, Hofleverancier
en DE LUZE & FILS

BINNEN- EN BUITENLANDSCHE LIKEUREN
GEDISTILLEERD - WHISKY - CHAMPAGNE

Dagelijksche opnamen van bestellingen met
directe bezorging.

Aanbevelend,

C. CASSEE

Bloemendaalscheweg 14 Telef.-Interc. 22265

WANNEER

in DEN HAAG vestigt laat Uw woning dan
Stoffeeren en Meubileren door

FLICK - Scheveningen

Neptunusstraat 148 - Telef. 53568

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

Isto en oudste huis ter plaatse Modern comfort
 6286 Volledige pensionprijs f 5.-

BAARN.

BESCHIKBAAR.

1e Ned. Fam. Huis „De Eemhoeve“ voor ind. jongel. die de onderw. inr. bezoeken. 1e referenties. Baarn. 5282

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 11486, Dir. bij Schev. B. 5083 Str. k. en w. w. op de logeerk. BESCHIKBAAR.

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LAUR Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035

TEHUIS v. KINDEREN vanaf 2 j. doorl. en tijd, gr. tuin. Holl. en Ind. ref. „Sunny Home“, Veur b.d. Haag. BESCHIKBAAR.

HAARLEM EN OMSTREKEN.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Pension Mevrouw OP 't HOLT

KRULLELAAN 37 5000 ZEIST.

Munt uit door goeae keuken en billijke prijzen

Wordt door gegoede Indische Familie's aanbevolen.

Maison NIEKERK

Pijnboomstraat 43 - DEN HAAG - Tel. 30328
 Voorheen Culinier Grand Hotel Central

Diners f 0.85 - f 1. - f 1.25
 en verder uitgebreid 5199

Indische Rijsttafel vanaf f 1.75

MAISON BLOM

2e Schnytsr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor 5017
 Diners aan huis bezorgd

„KEIZERSHOF“

v/h Firma SCHADE & OLDENKOTT 5129
 SPUISTRAAT 2 hoek Veestraat DEN HAAG

Speciaalhuis in:

Wollen-, Zijden-, Katoenen- en Fluweelen Stoffen
 (Steeds ingang van Nouveautés)

uitvoeringen en het scheppen van mogelijkheden, waar Nederlanders en Indonesiërs elkander in welwillende gezindheid kunnen ontmoeten, ten einde te geraken tot een beter onderling begripen, wederzijdsche waardeering en een goede verstandhouding tusschen Nederlanders en Indonesiërs.

Het bestuur heeft zich als volgt samengesteld: Mr. D. J. W. J. Kluijver, president; Rn. Ms. Soeripto, vice-president; Ir. Hein von Essen, algemeen secretaris P. J. E. Rhemrey, 1e secretaris; Rn. Ms. Jodjana, 2e secretaris; A. F. Pasañá, 1e penningmeester en A. Doeve, 2e penningmeester.

Voorzitter Alg. Rekenkamer. Bij Kon. besluit is benoemd tot voorzitter van de Algemeene Rekenkamer in Ned. Indië, de heer W. V. Smeets, onderdirecteur van het Binnenl. Bestuur.

Wederom een gift van het Smeroefonds. Aan het bestuur van den Kon. Nationalen Bond voor Reddingwezen en Eerste Hulp bij Ongelukken „Het Oranje Kruis“ heeft het Smeroefonds te Batavia een zevende gift, nu van f 20.000, overgemaakt ten behoeve van de slachtoffers van den watersnood.

De pest in Midden-Java. In de week van 31 Jan. tot 6 Februari zijn op Java in totaal 236 gevallen van pest gerapporteerd, waarvan in de afdeeling Temangoeng 62, Magelang 30, Jogjakarta 9, Goenoengkiadoel 1, Soerakarta 3, Klaten 28, Sragen 2, Pekalongan 27, Tegal 10, Poerbolinggo 63 en Bantjoemas 1.

Bali en de autobus. Naar Aneta uit Bandoeng seint zal het Hoofd van de S.S. in de buitengewesten, de heer Sloos, een reis naar Bali maken, voor een onderzoek, inzake de mogelijkheid der oprichting en de rentabiliteit van een lands-autobusdienst.

Een nader bericht vermeldt dat de hr. Sloos van zijn dienstreis naar Bali terug is. Zijn indruk is — zegt de Preanger-Bode — dat men op het eiland voorloopig zelf nog zal kunnen voorzien in de behoeften van het verkeer.

Crematie in Ned.-Indië. Te Weltevreden is een „Vereeniging voor facultatieve Lijkverassing“ opgericht. Het voorloopig bestuur (secretaris J. G. Spaan), ontving uit alle deelen van Indië talrijke bewijzen van instemming.

Atjeh. Een nieuwe, noodlottige aanval. Koeta Radja, 5 April (Aneta). Een niurwe klewanganval op de patrouille onder kapitein der infanterie J. Paris heeft plaats gehad nabij kampong Sape, Bovenkandang, in het landschap Kloeët, onderafdeeling Tapatoean (Westkust van Atjeh).

Gesnneveld zijn kapitein Paris en vijf marechaussees; zwaar gewond werden vijf marechaussees, één ziekenverpleger en twee dwangarbeiders, licht gewond werden zes marechaussees. De vijand had negentien dooden. Er zijn geen karabijnen verloren geraakt.

Het stoffelijk overschot van kapitein Paris is te Tapatoean begraven.

Mr. B. Nijman †. Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 73 jaar, overleden Mr. B. Nijman, oud-lid van het Hooggerechtshof in Ned.-Indië, officier in de Orde van Oranje Nassau.

H. M. Lublink Weddik †. De gepens. assistent-resident (laatstelijk van Zuid Nieuw-Guinee) H. M. Lublink Weddik, is te 's-Gravenhage, op den leeftijd van 55 jaar, overleden.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Boeatan-plannen.

De Raad van Beheer van „Boeatan“, die wederom van Hare Majesteit de Koningin de goedgunstige toezegging ontvangen heeft om gedurende de maanden April en Mei over de Gothische zaal tegenover het Koninklijk Paleis te 's-Gravenhage gelegen, te mogen beschikken tot het houden eener Indische Kunstnijverheid tentoonstelling, stelt zich voor ditmaal een speciale batik-expositie tot stand te brengen, ook met het oog op de aanwezigheid hier ter stede van Pangaran Ario Soerjodiningrat, die met verschillende Vorstenlandsche Grooten te Djodja onlangs een vereeniging stichtte tot bevordering der batikkunst, welke in die streken dreigt ten onder te gaan.

Hoewel het bestuur reeds de beschikking heeft over verschillende verzamelingen van zeer fraaie batiks, doet het toch bij deze nog een beroep op de medewerking der leden van „Oost en West“, lezers van Het

VERLOFGANGER

wanneer U zich in Den Haag vraagt dan eens prijsopgaaf voor **Electrische Artikelen** aan bij:

K. C. CREMER Aert v. d. Goesstraat 10 Den Haag
 Telefoon 54325

Koloniaal Weekblad, die in het bezit zijn van bijzondere mooie zeldzame exemplaren van batikkunst: die voor de aanstaande tentoonstelling te willen afgeven, opdat deze zoo volledig mogelijk worde.

Berichten daaromtrent, gericht tot den Raad van Beheer van Boeatan, Heulstraat 19, Den Haag, met groote dankbaarheid worden ontvangen.

Het Bloemenland en de Teeltkunst.

Het land van de helderblauwe lucht en zeeën, de roemde Côte d'Azur, kan ook met recht het Bloemenland heeten, ten minste voor ons Noorderlingen, wij uit onze guur-grauwe, doodsch-dorre atmosfeer, na één enkele dag-en-nacht spoorreis, plaats worden naar de Zuidkust van Frankrijk, wij in bewonderende opgetogenheid over de felle kleuren, die daar heerschen, zoowel op de Middellandse Zee zelve, door een schitterende zon beschenen langs hare kusten, waar de sub-tropische planten alom haar weelde spreidt.

Zulk een bloemenpracht is overweldigend!

In fraai aangelegde parken en tuinen, op alle en langs alle wegen, tusschen rotsblokken en groeven, overal waar maar een wortel schieten groeien weelderig bloeiende en geurende planten allerlei aard. Er zijn wel honderd soorten van Marigolds. Het geheele jaar door, van Januari tot December, men er deze trossen van goudgele, welriekende bloemen; als de eene soort uitgebloeid is, begint de andere te bloeien. En zoo ook de Marguerieten: men vindt ze in alle tusschen de steenen, als randen van de wegen, maar ook als heesters en zelfs grooten men, onder wier schaduw men rusten kan.

Er is een schat van wilde bloemen, eveneens in alle tusschen de steenen, als randen van de wegen, maar ook als heesters en zelfs grooten men, onder wier schaduw men rusten kan. Er is een schat van wilde bloemen, eveneens in alle tusschen de steenen, als randen van de wegen, maar ook als heesters en zelfs grooten men, onder wier schaduw men rusten kan. Er is een schat van wilde bloemen, eveneens in alle tusschen de steenen, als randen van de wegen, maar ook als heesters en zelfs grooten men, onder wier schaduw men rusten kan.

Een der fraaiste aanblikken is zeker de bloemenmarkt, die iederen morgen tot twaalf uur, o.a. te zien is: de lange, breede straat is als met een zandkleurig tapijt bedekt, alle mogelijke nuanceën tinten naast elkander, zonder dat zij ooit een dissonante vorm.

Zouden de Perzen niet hieraan een voorbeeld hebben voor hunne fijn-kleurige weefsels?

Het vóór-oorlogsche voorbeeld volgend der Boeatan Vereeniging te Gent, die om de vijf jaar, tot aanmoediging, niet uit winstbejag, bloemententoonstellingen hield, welke een wereldvermaardheid ben verworven, doen dit thans ook de bloemenwever van de Côte d'Azur; dit jaar in de heerlijke Cote d'Azur, die uit hare kweekerijen in deze streek alleen de mooiste bloemen, maar ook een merkwaardig rijke inzending van luxe-fruit liet bewonderen.

Onwillekeurig kwam bij ons de gedachte op: Wanneer zou iets ook niet in Nederlandsch-Indië, in zoo zijner vrucht- en bloemrijke streken, tot stand komen?

Zou de reden daarvan zijn, dat er noch onder de boerlingen, noch onder de Europeanen ginds en hier liefhebberij is voor het kweken van vruchten en bloemen?

Maar zou deze nuttige liefhebberij deze dan hetzij van particuliere zijde, hetzij van regeeringszijde meer aangemoedigd kunnen worden, dan tot heden geval is geweest? Zeer sporadisch hoort men van kleine inzendingen van vruchten of bloemen onderdeel bij andere tentoonstellingen, nimmer speciaal daaraan gewijde, periodiek verderkeerde belangrijke exposities, welke juist zoo zeer noodzakelijk om de kunst- en kweeklust op te wekken en te houden.

FIRMA J. VAN DER WOLF
 BANKETBAKKER

Specialiteit in Lekker-Lekker

DEN HAAG
 PRINSESTRAAT 120-122 TEL. 12220

T. H. TIEMAN
 Horlogemaker
 voorh. Chef b. d. Heer A. B. Thiemessen
SPECIAL ADRES
 voor het herstellen van uitgekeurde-, antieke- of kunstige Uurwerken
Pieterstraat 23, Den Haag
 nabij de Prinsstraat 5218

MACHINISTEN DIPLOMA'S

kunnen binnen 8-10 maanden behaald worden als mede het **EIND-DIPLOMA** onzer Middelbare Technische School. Allen werden **direct** aan Suiker- en Rubberfabrieken geplaatst; vele dankbetuigingen ter inzage. Internaat 400 gld. per 3 maand. **Externaat 60 gld. per maand. Spoedige** aanm. Middelbare Techn. School, **Iepalaan 129, Den Haag** (Lijn 3, 7 en 12). Spreekuren 12-2 en 6-8.

Waar Indonesië — Java om te beginnen — toch zulk prachtland er voor is, zoowel wat bodemgesteldheid als wat klimaat betreft, waar nog zoovele duizenden van vruchten en bloemen te veredelen en in te kweeken zouden zijn, moet daar toch wel een wijs opzicht...

zoek, de waardeering en aanmoediging der bijna overal onder mannen, vrouwen en kinderen beoefende takken van kunstnijverheid en huisvlijt (zonder zich als westerling evenwel op eenigerlei wijze door raad of daad te mengen in de oostersche wijze van uitvoering en opvatting). En dit te meer, waar de heer Westenenk zich altijd een groot liefhebber daarvan betoond heeft, zelf dus bij ondervinding weet welk een rijke bron van kennis en kunstgenot, van wederzijdsche voldoening en dankbaarheid er in gelegen is.

ook aan de Côte d'Azur zijn de toestanden vroeger anders geweest dan thans, vroeger groeiden er veel anders dan wilde bloemen, en vruchten werden slechts voor eigen gebruik door iederen tuineigenaar gekweekt.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Provinciale Raad. Politieke vraagstukken.

In de zittingen van den Prov. Raad op 15 en 16 Febr. teekende zich een strooming af, die haar invloed op de vergaderingen nog langen tijd zal doen gevoelen. De Loc. (22 Febr.) bedoelt de vorming van een meerderheidsblok van het I. E. V. en den P. E. B., en de reactie daarop: de z.g. minderheidsunie. Meer dan de heterogene samenstelling dragen de aanwezigheid van een Schotman, burgemeester van Cheribon, een Djadiningrat en een Bruineman in de minderheid er toe bij aan deze ontwikkeling van de zaken betekenis toe te kennen. De stemmenverhouding is op het oogenblik 21-19, waarvan de meerderheid bij de verkiezing van de gedeputeerden en hun plaatsvervangers een allesbehalve bescheiden gebruik heeft gemaakt. De gouverneur Hilien, die in de eerste vergadering verklaarde „de politiek" in den Raad uit den booze te achten, zit er thans midden in.

Het Bat. Nwsbl. (20 Febr. en De Loc. 23 Febr.: „Gedeputeerden") verneemt dat mr. Raden Koesoema Atmadja ontslag als gedeputeerde neemt. Zijn werkkreis als voorzitter van den Landraad te Indramajoe en de functie van gedeputeerde konden niet samengaan en eigenlijk ook niet de laatstgenoemde functie en het lidmaatschap van den Prov. Raad. Mr. Koesoema Atmadja is — volgens het Soer. Hbl. (23 Febr.) — geen non-co-operator, integendeel. Zijn besluit zal alliecht in sommige Inlandsche kringen weinig waardeering ontmoeten.

Het Bat. Nwsbl. (25 Febr.: „Fair Play") kan zich niet vereenigen met de strekking van het hoofdartikel „Geprolongerd" van De Loc. van 22 Febr. (Zie ook Soer. Hbl. 15, 16 en 18 Febr. 3de Blen). „De Loc." bevatte een pleidooi voor een royale en loyale uitvoering der bestuursvorming; maar hare critiek berustte o.a. op een feit dat zich anders zou hebben toegedragen.

Het Soer. Hbl. (24 Febr. „Politieke vraagstukken") geeft een verslag van een onderhoud met mr. S. Cohen Fzn., oud regeeringscommissaris voor de bestuursvorming. Volgens den heer Cohen gaat het met de bestuursvorming geheel de richting uit, zooals hij zich die had gedacht. In de Regenschapsraden zag de heer C. het fundament voor de toekomstige staatsinrichting. In deze Raden toch leert de bevolking wat besturen is, meer nog dan in den Prov. Raad, die hooger staat, en samen vormen deze Raden den onderbouw voor den Volksraad, die tot heden slechts een zwevend dak was. Doordat een groot deel van de taak der centrale Regeering overgaat op de provincies, veranderen ook de werkzaamheden van den Volksraad, die zich meer uitsluitend op algemeen gebied zal gaan bewegen en, naar bekend, ook wetgevend college wordt. De heer C. betreurde het dat het Departement van Koloniën niet buiten de partijpolitiek in Holland gehouden wordt. Vooral nu Indië een Volksraad heeft, is er geen goede reden aan te geven, waarom de richting der koloniale politiek door de Kamer in Holland bepaald zou worden. Men spreekt zoo vaak van het hechter maken van den band tusschen Indië en het moederland. Ongetwijfeld zou die band hechter worden, indien men in Indië weet, dat iemand, die daar aller sympathie en vertrouwen heeft, met de onderlinge meeningsverschillen der Hollandsche partijen niets te maken heeft. Het overgrote deel der bevolking in Indië begrijpt immers de Hollandsche partijpolitiek niet!

Ten slotte vestigen wij de aandacht op de volgende artikelen in De Locomotief (25 t/m 27 Febr.): „Japan's politiek" (blz. 4), „De A-mandaten" (blz. 6 en 15),

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG — TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor

**BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN**

N.V. „EXIMA" - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION

Showroom

AMSTERDAMSCH VEERKADE 8

5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE

Ook op gemakkelijke betalingsvoorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN

IN HUURKOOP

E. STEVENS

Electrotechnisch Installatie-Bureau

Copernicusplein 9 Telef. 31009 'S-GRAVENHAGE

DAMES-

HERSTELLINGSOORD, INTERNAAT EN EXTERNAAT

Heilgymnastiek — Massage
Diverse methoden van geneeskrachtige baden
Voorkoming en opheffing van obstructie bij de periodieke circulatie

HUIZE „ILEX" (— bij de —) RIJSWIJK

5197 Spreekuren van 1-2 of volgens afspraak

Directie: HAGE Telefoon RIJSWIJK 156

Maison H. SIMONS 's-Gravenhage.

MANTELHUIS

HEULSTRAAT 13, n. „Oost en West"

JAPONNENHUIS

NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Confectie

Voordeelige prijzen!

Nice l'a donc prété le bord de ses corniches pour te faire au soleil le nid d'algué où tu niches; dit que d'écrivain tu l'es fait jardinier, que ton âne au marché porte double panier; qu'un carré de fleurs ta vie a jeté l'ancre, et que tu vis de thym au lieu de vivre d'encre?"

Karr heeft nimmer spijt gehad van zijn nieuwe liefhebberij: de kinderen van zijn tuin waren hem zeker minder dierbaar dan zijn pennevruchten. Ook anderen heeft hij er veel goed mee gedaan. Zijn voorbeeld is meer en meer navolging en zoo ontwikkelden zich gezamenlijk in die streken de thans zoo belangrijke kweekerijen, de handel in bloemen en vruchten.

een ander gevolg van de bloemzendingen, die hij, en zijn opvolgers, over bijna geheel Europa verstuurde, was: dat door de lieflijke boden de beste reuk gemaakt werd voor het land, vanwaar zij afkomstig waren. Zoo volgden op de koopers der bloemen, deze bezoekers der streken, van wie velen welgevonden werden.

een wonder dus, dat er thans stemmen opgaan, om dankbaarheid voor Alphonse Karr, den weldoener, standbeeld te Nice op te richten en dit dan niet te laten op een somber graf of op een nuchter standbeeld, maar midden in een tuin, onder de schaduw bloeiende boomen, dicht bij perken met rozen, hij zooveel van hield.

houden er in Indië geen persoonlijkheden als Alphonse Karr zijn? Vrouwelijke misschien? De liefhebber moet nagekweekt! Op de Koloniale School voor Mannen en Vrouwen te 's-Gravenhage b.v. is men er mee begonnen, die op te wekken onder de naar vertrekende leerlingen. De nieuw benoemde hoofdmeester van deze nuttige inrichting, de oud-resident E. A. G. J. van Delden, die vóór hij ambtelijke loopbaan begon, de Koloniale Landbouwschool te Wageningen had afgeloopen en altijd met liefde de edele kweekkunst op zijn verschillende standplaatsen heeft beoefend, is onlangs beneemt met geheel belangloos een beknopten cursus te geven in den tropischen tuinbouw, daar 't bleek dat verschillende leerlingen der school bijzonder veel voor de zaak voelden. Zijne zeer onderhoudende en zooveel mogelijk aanschouwelijk gegeven lessen worden dan met levendige belangstelling gevolgd.

we weet of er onder haar, later voor Indië, niet of meer vrouwelijke voorgangsters à la Alphonse Karr schuilt! Dit zou zeker zoowel voor de school als voor den heer Van Delden de grootste voldoening zijn. Maar ook zonder dadelijk tot zulke veelomvattende resultaten te leiden, kan een gezonde liefhebberij in het leven voor de vrouw in Indië een groote vervulling van haar leven zijn, welke van zelf mede haar huisgenoten en vrienden ten goede komt.

op wees terecht ook de heer L. C. Westenenk, van den Raad van Ned.-Indië, toen hij j.l. Woensdag bij de afscheidsbijeenkomst van den veelomvattenden cursus der Koloniale School voor Vrouwen en Mannen in het gebouw Westeinde 46, den Haag, een voordracht hield over liefhebberijen, waarbij hij ook melding maakte van de sport — zoowel paardrijden, zwemmen, tennis, bergsport — en het houden van golfspelen — en het houden van aquaria enz. niet vergat. Onder de aangevoerde liefhebberijen misten wij noode die in het handwerk der omwonende inboorlingen, d.w.z. het onder-

Apotheek M. L. ADAMA
 Zuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366
 Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

VOETLIJDERS

Onze SPECIALE modellen
SCHOEISEL
voor zeer gevoelige en
afwijkende voeten 5132

en onze groote sortering
VOETHULPMIDDELEN
kunnen ook **U** helpen

D. HESS & ZN
Heerenstraat 12B, Den Haag

Vraagt gratis Brochure.
Aparte Salon voor Voetbehandeling, Pedicure, enz.

J. H. STRIK & ZONEN

POELIER - DEN HAAG
CH. BOURBONPLEIN 24a - TELEFOON 71891
PAVILJOENSGRACHT 16 - TELEFOON 13252

Eigen Mesterij te Wassenaar, Papelaan, Tel. Wassenaar 153

PRIJSCOURANT.

ZWARE HEIHAZEN	f 3.50 tot f 4.—
FAISANTEN	f 2.50 tot f 2.75
WILDE EENDEN	f 1.25 tot f 1.50
TALINGEN	f 0.60 tot f 0.80
SMIENTEN	f 0.70 tot f 0.90
JONGE PATRIJZEN	f 1.60 en f 1.80
OUDE PATRIJZEN	f 0.80 en f 0.90
BRAADKIPPEN	f 1.25 tot f 2.—
POULARDEN	f 2.25 tot f 3.50
SOEPKIPPEN	f 1.50 tot f 2.—
JONGE DUIVEN	f 0.60 tot f 0.80
KORHOENDERS	f 2.25 tot f 2.50
WILDE KONIJNEN	f 1.— tot f 1.25

Schoonmaken van alle soorten Wild en Gevogelte,
zeer billijk en net. 5223

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

DENKT

U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

J. E. VAN VEEN

's-GRAVENHAGE, Tel. 52981
Van Hoornbeekstraat No. 63

Eerste klas Schoenmakerij
en **Reparatie-Inrichting**

Extra bewerking voor **ABNORMALE EN GEVOELIGE VOETEN.**

EEN MOOI EN PRACTISCH
GESCHENK
IS
MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN IN LINNENSTEMPELBAND
15.50 :: 15.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ
DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 0 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

BRIEVEN en stukken, de afdeeling **Advertenties** betreffende, uitsluitend te adresseeren: **Administratie Koloniaal Weekblad, Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET enkel Drukkerij Ten Hagen.**

Drogisterij „De Korenbloem”

WED. G. BOLAND
Lijsterbesplein 1 - Den Haag - Tel. 35514

is Uw beste adres voor **Spécialité's, Parfumerien, Toilet-artikelen, Gummi, Bed-, Wagen- en Wiegzeilen, Badmutsen, Babyweegschalen, Ondersteken, Windkussens te huur**

Ruim gesorteerd in Yardley-artikelen. Wijn-Depôt
Stofzuiger „Electrolux” te huur à 25 ct per uur, 8 uur f 1.50
Thuisbezorgen zonder prijsverhoging. 5040

„Hoogere idealen voor de Jeugd” (rede van dr. Mott, blz. 8), „Sovjet-Rusland” (blz. 22) en „Goed werk in het nabije Oosten” (blz. 23); in het *Soerabajasch Hbl.*: „De anti-Japansche betooging” (22 Febr.), „Buitenslandsche politiek in China” (22 en 24 Febr.), „Het bolsjewisme in China” (25 Febr.), „Een conflict in Noord-Mandzjoerije” I (26 Febr.), „De bolsjewistische bedreiging van Voor-Indië” (24 Febr.) en „De noodzakelijke industriële ontwikkeling van Br-Indië” (25 Febr.); in *De Sumatra Post*: „Treib en de Indonesische beweging” (2 Mrt.) en „Nederland en Indonesië” (4 Mrt.).

Communisme en godsdienst.

Het communisme staat vijandig tegenover den godsdienst. Niettegenstaande die principiële afkeer gebruiken de discipelen van Moskou elders waar dat mogelijk is, gaarne den godsdienst om het communisme te verbreiden of opstanden te verwekken, waar dat mogelijk is. In Solo blijken de communisten er nu in geslaagd te zijn vesten voet te krijgen in de godsdienstige vereeniging (*Deli Crl.* 1 Mrt., *De Loc.* 19 en 20 Febr. blz. 21 en 27, *Soer. Hbl.* 18, 20 en 23 Febr.). Het communisme — aldus het *Soer. Hbl.* — had in de Kota Solo circa 4000 aanhangers, geregistreerde leden van P. K. I. en S. R. Op het platteland was de communistische aanhang veel geringer. Verder had men te Solo de godsdienstige vereeniging *Mardi Boesoro*, welke, daar zij op orthodox standpunt stond, als tegenhanger van het meer moderne *Mohammadiah* (te Djokja. Zie *De Loc.* 22 Febr. blz. 6) is te beschouwen. Reeds geruimen tijd is door de communisten getracht vasten voet te krijgen in deze godsdienstige vereeniging. Niet alleen dat zij zich daarbij de voordeelen zou verzekeren waarop godsdienstige bijeenkomsten steeds aanspraak hebben — men weet met hoe groote angstvalligheid bestuur en politie vermijden die bijeenkomsten, en in het algemeen alles wat met den godsdienst in verband staat, te belemmeren — doch men begrijpt volkomen de groote beteekenis van eene impregnering der godsdienstige organisaties met communistische begrippen. Heeft men een samengaan van godsdienst en communisme verkregen, dan scheidt men eene lastige situatie voor eene Westersche, dus niet-Mohammedaansche Overheid, die dan immers bij bestrijding van het communisme ook den godsdienst raakt. Aldus zou men hier een godsdienstconflict van de eerste orde kunnen uitlokken, waarbij het zeer gemakkelijk zou vallen ons gezag voor te stellen als dat van ongelovigen, die den Islam bestrijden en over geheel Java een agitatie op te wekken, welke in de historie der „beweging” tot dusver hare wedergade niet had. Hierin schuilt de groote, moeilijk te overschatten beteekenis der *godsdienstig-communistische actie, welke te Solo haar centrum heeft.* De communisten hebben met hun streven succes gehad. De beweging groeide met den dag; alle besprekingen, ook die in de bedehuizen, namen een communistisch karakter aan. Dit werd nog sterker toen te Solo den communistischen organisaties vergaderen was verboden. Deze hadden nu alleen nog gelegenheid tot vergaderen onder den mantel van den godsdienst, en maakten hiervan flink gebruik. Toen dit voldoende duidelijk was geworden, werd door het bestuur van Solo aan de Regeering voorgesteld de beperking van het vergaderrecht ook voor deze godsdienstige vereeniging door te voeren, hetgeen geschiedde. Natuurlijk werd de procureur-generaal voortdurend van den groei der beweging op de hoogte gehouden. Men begrijpt thans beter de beteekenis welke ook aan *godsdienstige meetings en optochten in Djokja* moet worden gehecht. Het was aan resident *Dingemans* te Djokja reeds bekend, dat van communistische zijde zou worden getracht de groote optochten te benutten voor het verwekken van relletjes. Dit is niet doorgestaan, doch men begrijpt hoe behoedzaam het bestuur moet optreden.

In de kringen der penghoeloes bestaat vijandschap tegen de communistisch-godsdienstige actie. Het spreekt vanzelf, zou de *Deli Crl.* zeggen. De bezadigde voor-gangers van den Islam in deze landen weten dat het Nederlandsche gezag den godsdienst nooit ook maar een stroobreed in den weg heeft gelegd, integendeel dien godsdienst steeds de grootste vrijheid heeft toegestaan. De *D. C.* heeft steeds dringend gewaarschuid tegen het toelaten van communistische propagandisten in Atjeh, waar het dubbel gevaarlijk zou zijn, indien zij vat kregen op den godsdienst der bevolking; zooals herhaaldelijk getracht is. Ook heeft het blad steeds gewaarschuid tegen toelating der communistische propaganda in den Archipel. Met het „*Soer. Hbl.*” constateert de *D. C.* van Regeeringszijde een veel te groote

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer getast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplaat onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDL.

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13
Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

liberaliteit tegenover onruststokers, welke eener als een vergunning, anderzijds als een zwakheid de Regeering werd uitgelegd. Daartegen — zoo be de *D. C.* — dient duidelijk front gemaakt. Het is niet te laat.

Het *Bat. Nwsbl.* (24 Febr.) ziet in de *Relletjes* te evenals te *Djokja* een uiting van de nationalist islamietische strooming, welke op de S. I.-beweging geënt en deze geleidelijk verdringt. Te Solo had te doen met een soort krachtproef, zooals de S. haar eerste dagen herhaaldelijk te zien heeft gehoe ver men kan gaan. Heel het bedrijf, van de bijkomsten tot de demonstratie, was een krachtproef de les, die er uit te trekken valt, is deze: de nation tisch-islamietische beweging voelt zich al zoo dat zij in Solo, — ontstond de S. I.-beweging ook daar? — tot een krachtproef besloot. Zij wint dus en zij hebbe volle aandacht.

De *Sumatra Post* (1 en 6 Mrt.) betoogt dat de binatie godsdienst en communisme geenerlei v sing behoeft te wekken. Rasbewustzijn wil in h derhavige geval tevens zeggen: politiek. En bij een servatief Mohammedaansch volk is — althans in ric — bovendien politiek en godsdienst niet te s den. Het zijn juist het communisme en de herlev Islam, die zich in de praktijk tegenover elkaa plaatst zullen zien als twee vijandige machten. D zaak een ander aspect draagt of schijnt te dragen, alleen worden toegeschreven aan het feit, dat de de twee antipoden niet als zodanig herkent, te waar het Indische communisme leuzen aantref gedeeltelijk buiten het eigenlijke programma zij legen, doch tijdelijk als dommekracht worden a wend, om later te maaien, wat niet gezaaid is. neer de geloovige Mohammedanen hun antipode deze eeuw zullen ontdekken — meent *De S. P.* — de verdere verbreiding van het communisme in landen tot algeheelen stilstand komen. Hetgeen zeggen wil dat de evolutie van de onafhankelijk gedachte een einde zal nemen.

De Keieezen. Dr. N. Adriani.

De *Z. E. Pater J. van den Bergh*, overste van d siepaters van het Heilig Hart in het Vicariaat N Guinea, vergastte een dankbaar publiek in het ge van de *K. S. B. te Weltevreden* op een blik in de en den Godsdienst van de bewoners der Keieezen (*Java-Bode*, 24 Febr.). Allereerst herdacht spr. zegenrijken arbeid in N-Guinea van *Pastoor Verle* en zijn helpers, en van het Nederlandsche bestuur, arbeid, die, zooals spr. gezien heeft, reeds vele v ten droeg. *Groot-Kei* en *Klein-Kei* hebben een d king van 40.000 zielen, waarvan er 15.000 Katho zijn, het overige deel is Mohammedaansch en een deel Protestantsch. Spr. was onder hen 17 jaren w zaam. Allen leven zeer rustig en in aangename ver ding naast elkander. De bevolking bestaat uit mengelmoes van bijna alle rassen van den Arch De Bandaneezen zijn overheerschend in aantal. I lectueel staat de bewoner van Kei vrij hoog. Hun adat is gebaseerd op de, in ieder mensch aanwe oergedachte van de Tien Geboden Gods. De mensc zijn innig en ernstig godsdienstig. Hun oude adakent ook slechts één God, dien zij „Doewaden” — aller Heer — noemen. Bij het aanroepen van dien richten zij zich tot „Zon-Maan” in één gedachte. dezen Godsdienst kon de Kath. missionaris gemak lijk opbouwen. Hun grondgedachten en hun cere niën konden gehandhaafd worden, behoeften sle geperfectionneerd te worden. Bij den Kath. Godsdi kunnen dus zeer vele namen en begrippen onve derd bewaard blijven. Zoo bijv. „Doewaden”; e geen enkel motief om deze beiteling van God te anderen. Zoo bestaat reeds sedert „de oude dagen openbare zondenbelijdenis. Natuurlijk maakt de Ke geen bezwaar om de biecht geheim te maken. Ook H. Misoffer is voor hen begrijpelijk, daar het uite een sterke overeenkomst heeft met hun offer aan waaraan ook alle aanwezigen deelnemen (de H. C munitie). Het dansen (Menarie) van den Keiees is h zedelijk en bij den Godsdienst in gebruik. Bij pro sies en optochten blijven de dansen dan ook rust gebruik, omdat daartegen geen enkel bezwaar he De Kath. missionarissen geven hun onderricht i Keieesche taal, in tegenstelling met de Protesta die in het Maleisch onderrichten, wat de meesten behoorlijk begrijpen. Dit geeft ook een groeten sprong. De heer *Mathee* bedankte den spreker en den wensch uit, dat de *Z. E. Pater Overste* nog jaren zijn vruchtbaren arbeid met zijn medemiss rissen moge voortzetten tot heil en opheffing van

J. L. DEBIJE : DEN HAAG

Weimarstraat 171 A en B Telefoon 3539

IJzerwaren, Gereedschappen

voor Vaklieden - Amateurs
Verzending naar de Tropen onder garanti

Coiffure - Manicure - Massage
Permanent Waving
N. BERTRAM, AMSTERDAM
„MAISON MIGNY“
KALVERSTRAAT 196 TELEF. 48504

menschen in die afgelegen gebieden van Groot-Neder-land.
Dr. Adriani heeft een streep getrokken onder zijn studie van de *Toradja-talen*, waarvan speciaal het *paree* zijn groote liefde had (*Java-Bode*, 25 Febr.).
Hij zal dan 30 jaren in de Toradja-landen onder de eenvoudigen van geest gearbeid hebben. Geheel verdiept in de studie van den primitieven geest der vreemde volken, afgezonderd van hetgeen wij gewend zijn te beschouwen als aangenaam en stimulerend, wist dr. A. de hooge roeping te vervullen, die een goed christen in dit leven heeft en waaraan hij zich geheel nocht en kon geven. Maar buitendien heeft de arbeid van dr. A. tot resultaat, dat vermoedelijk een der belangrijkste woordenboeken verschijnen zal, tot dusver in Indië gepubliceerd.

De hydroglisseur. De microrameur.
De heer Th. A. de Neve te Pontianak heeft het initiatief genomen tot het openen van een nieuwen „snel- dienst te water“ per z.g. *hydroglisseur* (glijboot). In dien dit toestel in de praktijk zal voldoen, zal een be- langrijke stap gezet zijn in de richting van de verlos- sing der ver weg gelegen plaatsen uit hun isolement.
De hydroglisseur (*De Sum. Post*, 22 Febr.) bestaat uit twee platten, rechthoekigen, van voren iets oplopenden vorm, 6 M. lang, 1.60 M. breed en 40 c.M. diep, samen- gesteld uit smalle planken. In het midden bevindt zich de cockpit met opstaanden rand en voorruit, als bij een 2- à 6-pers.-auto. Achterop staat de 3 cyl. Anzani-motor van 35 P.K.; de luchtschroef stuwt de boot met 45 K.M. vaart over het water. In volen gang wordt het water- oppervlak nauwelijks aangeraakt! Op de groote Zuid- Amerikaanse rivieren loopen reeds een 300-tal groote en kleine glijboten. De *Borneo-Sumatra Handelsmij.* is ingente voor Ned.-Indië. Bovengenoemd type „de Lam- bert“ wordt in den handel gebracht voor f 5.500.—
Een zending is onderweg met kleine motoren met luchtschroef (*microrameur*), die den aanhangmotor kunnen vervangen. Zij wegen 12.5 K.G., ontwikkelen 1 P.K. en kunnen achter op iedere prauw met een paar roeieven worden bevestigd. De prijs bedraagt f 230.—
van de 2 P.K. f 4 à f 500.—

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

De moord op den hoofdagent van de Veldpolitie te Pekalongan, den heer Meijer, in de desa Galek.
De correspondent van de „Pewartia-Soerabaija“ te Pekalongan, zegt in het nummer van 12 October 1925, dat het bovengemelde feit te hebben vernield, dat ook eens, evenals bij belangrijke gebeurtenissen, allerlei geruchten de ronde doen die van de officieele mededeelingen verschillen.
Ook bemerkt men daarbij dikwijls, dat de eene per- son den andere napraat en dat vele lieden feiten ver- tellen die zij slechts hebben van hooren zeggen, om- standigheden welke het moeilijk maken met juistheid te verklaren welke partij het dichtst bij de waarheid is.
Hetgeen hij persoonlijk en plaatselijk heeft kunnen onderzoeken is het navolgende.
Volgens de officieele berichten had de heer Meijer, zoals gebruikelijk is, verscheidene politieespionnen in dienst, die door hem werden uitgezonden naar die plaatsen, waar, volgens de ingekomen berichten, zich een volk ophield.
Een van die spionnen was een inlander, die zóo- nig optrad dat een deel der bevolking ernstig ont- roerd geraakte en meer in het bijzonder het vroegere hoofd van Soerodadi (onderdistrict Tirta Peka- longan) met zijne huisgenooten.
Het schijnen deze personen te zijn geweest, die met inlander waren overeengekomen, den spion, wegens die handelingen, eene straf toe te dienen.
Die samenspanning lag reeds geruimen tijd in de lucht. Bij voortdurende doch kwam eerst 6 October 1925 tot uit- spreking.
Een spion die actie vernemende, liep onmiddellijk naar zijn chef, den heer Meijer, daarbij verklarende al hetgeen hij persoonlijk had waargenomen.
De heer Meijer ging, zonder eerst de zaak nader te onderzoeken, op de verklaringen van den spion af en oordeelde zich naar Soerodadi, alwaar hij het vroegere hoofd onderhanden nam en hem lichamelijke kastij- ningen toebrengt.
Een van de familieleden van het desahoofd sloeg op

Jonge Dame

van goeden huize, 22 jaar, zag zich gaarne geplaatst ter verzorging van kinderen, bij Hollandsche familie in Indië. Diploma N. Huis- houdschool en Kinderverzorging en Opvoeding.
Brieven onder No. 5270 aan het Bur. v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

de tontong, voor hulp, zooals in geval van brand ge- bruikelijk is en waarop een 16-tal gewapende inlan- ders verschenen.
De heer Meijer, die onmiddellijk begreep dat het om hem te doen was, trachtte zich geleidelijk achter- uitlopende, te verdedigen en schoot met zijn revolver in de lucht, ten einde vrees aan te jagen, doch dit ge- lukte niet, ook nadat ten tweedé male in de lucht was geschoten.

Integendeel, toen het schieten geëindigd was, volgde de aanval, met het gevolg dat de heer Meijer, die over geen munitie meer beschikte, zich door de vlucht trachtte te redden, en de volksmenigte hem nazette tot aan Gandoe.
De heer Meijer had toen reeds eene wond in den buik ontvangen, doch kon, daaraan niet denkende, toch nog loopende, de desa Galek bereiken, alwaar hij ten- gevolge van bloedverlies, bezweek.

De politie wist, na ontvangst van dit bericht, 12 van van de 16 daders te vatten, terwijl 4 voortvluchtig zijn. Hetgeen de correspondent van de buitenwacht ver- nam, is het navolgende.

De oorzaak van de treurige gebeurtenis moet men zoeken in het feit dat de heer Meijer te galant optrad ten opzichte van de vrouw van het vroegere desahoofd.
Niet alleen namen diens huisgenooten en familiele- den met die verhouding geen genoegen, doch ook de andere desalieden waren ontstemd en liepen terstond te wapen op het geluid van den tontongslag.

Het bewijs dat de heer Meijer niet alleen in de lucht heeft geschoten wordt bewezen door het feit dat één der aanwezige personen eveneens aan eene bekomen verwonding is bezweken, hetgeen niet in het officieele bericht werd vermeld.

Ten slotte wil de correspondent iets zeggen over den persoon van den heer Meijer.

Hij was een bekwaam hoofdagent van de veldpolitie met veel speurzin.

Doch in zijn optreden was hij ruw en gaf, in geval van arrestatie, de voorkeur aan de ruwe manier van handelen boven de meer geraffineerde wijze, ook al waren de daders niet bepaald woest te noemen.

Het algemeen verwijt is dat hij te gevoelig was voor vrouwelijk schoon.

Het gebeurde heeft groote ontsteltenis te weeg ge- bracht in de politiewereld en bij het Binnenlandsch Bestuur te Pekalongan, doch het is zaak het eindresul- taat van het politieonderzoek, dat nog niet volledig is, af te wachten.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

De woning- en winkelbranden en de Brandassurantie- Maatschappijen in Nederl.-Indië.

I.
Woning- en winkelbranden met opzet gepleegd zijn in Ned.-Indië geen ongewone verschijnselen.

Het bestaande euvel heeft reeds herhaaldé malen de aandacht van de Inlandsche- en Chineesche Pers ge- trokken, terwijl ook in deze rubriek een enkele maal eene beschouwing aan het onderwerp werd gewijd.

In verband met de vele woning- en winkelbranden, welke in den laatsten tijd wederom hebben plaats ge- had en die men wel aan de duidelijk bestaande malaise in den handel hoort toeschrijven, komt de redactie van de „Sinar-Sumatra“ in haar nummer van 29 Sep- tember 1925 nog eens op deze aangelegenheid terug en wijst zij in het artikel al dadelijk op het feit, dat het, volgens de bepalingen van het Ned.-Indisch strafwet- boek, zeer moeilijk is het opzet van de misdadige handeling, als het opzettelijk stichten van brand, te bewijzen.

Het is een algemeen bekend verschijnsel in de Ned.- Indische samenleving, dat, wanneer een groote brand in een winkel uitbreekt, het publiek terstond denkt aan opzet, vooral wanneer het gerucht de ronde doet dat de waarde der in den winkel aanwezige goederen sterk is verminderd of wel dat in het beheer der zaak on- regelmatige handelingen hebben plaats gehad.

In een minimum van tijd heeft zulk een gerucht zich dan verspreid.

Het bestaande vermoeden kan natuurlijk in overeen- stemming zijn met de werkelijkheid der feiten, doch kan ook wel op fantasie berusten, maar hoe dit ook zij, vast staat dat het in de praktijk zeer moeilijk is het wettelijk bewijs van het opzet te leveren en een dader achter slot en grendel te zetten.

Eerst wanneer voldoende legale getuigen aan-

NIJMEGEN
P. TH. VIS, BANKETBAKKER
ST. ANNA STRAAT 250 HOEK GROENESTRAAT 6050
NIJMEGEN TELEFOON 950
EERSTE KLAS BANKETBAKKERIJ
Specialiteit in Boterspeculaas

G. F. A. DRIESSEN
NIJMEGEN
GEEN STROOM REPARATIES
BIJ
NORMAAL ONDERHOUD
ROLSCHUIERS
GOED en GOEDKOOP
ALLE ONDERDEELLEN VOORRADIG
ALLE REPARATIËN 6219

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR
Gevestigd te NIJMEGEN
Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1865
Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdags na 12 uur gesloten
Directeur: A. VAN BOXTEL.
Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9-12 10733
ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58

X. X. Werkgevers!
Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud- Indische Militairen aan den arbeid te helpen.
Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:
Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplo- meerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra- fisten en Telefonisten, Koks. enz., waaronder geschoold Personeel.
De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan- vragen om personeel, zowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

Haagsche Glazenwasscherij „Duinoord“
Schuytstraat 57 : DEN HAAG : Tel. 34644
FABRIEK VAN JALOUZIEËN, MARQUISEN EN ROLLUIKEN 5658
Levering van alle soorten Timmerwerk

Verwaarloos Uwe gezondheid niet

Wendt U in geval van: Asthma, Bronchitis, zware Verkoudheid, Rheumatische aandoeningen, Jicht, Spit, enz. enz. tot

INHALATORIUM EN MASSAGE-INRICHTING

NASSAULAAN 2a - DEN HAAG
TELEFOON 13185

Spreekuur van 2 tot 5 en volgens afspraak

Koude in Holland

Bestel Uw Brandstoffen bij de

Handelsvennootschap

1/2 C. BOSMAN & Co.

te Den Haag. U bekomt prima kwaliteiten tegen scherp concurrerende prijzen. Vraagt prijscourant bij aankomst in Holland

Kantoor en Magazijnen:
2e Lulofdwarsstraat 14 (Laakhaven)
TELEFOON 16801 en 32570.

N.V. Meubelhandel en Taxatiebureau „NABA”

Willem de Zwijgerlaan 52 - DEN HAAG - Telefoon 54497

Net goedkoopste aares voor Complete Meubueeringen

In- en Verkoop van Nieuwe- en 2e-hands Meubelen

Verzendingen aoor geheel Neaerlana,
Oos- en West-Indië

Beleefd aanbevelend, DE DIRECTIE

Doeltreffende
reclame vereischt
grootte
publiciteit

Gepantserde Hut- en Ruimkoffers

in alle maten

TEVENS REPARATIE-INRICHTING

Speciaalhuis in alle soorten Honden-artikelen
Honden-broed en -geneesmiddelen

WILH. TOONEN - DEN HAAG

3 GOUDSBLOEMLAAN t/o Postkantoor 5198

wezig zijn, die persoonlijk den brand bijv. met een fakkel hebben zien aansteken, kan van eene dadelijke strafrechtelijke vervolging sprake zijn.

Waar de wet aan de brandstichters zulk eene ruimte overlaat, is het wel verklaarbaar dat men gewoonlijk zoo weinig hoort van brandstichters, die door de bevoegde rechterlijke colleges zijn gestraft.

Met betrekking tot het brandgevaar, vooral in de groote steden, wordt opgemerkt, dat vele woningen zóódanig zijn gelegen dat over geen water uit bronnen of uit waterleidingen in de nabijheid kan worden beschikt.

Wanneer de eigenaren dier woningen en winkels zich dan ook voor huizen en goederen bij de assurantie-maatschappijen tegen brandschade verzekeren, dan is het wel aan te nemen dat zij dikwijls die transactie sluiten uit winstbejag en een brand benutten om te trachten daaruit belangrijke geldelijke voordeelen te trekken.

Er zijn natuurlijk ook verzekerden die te goeder trouw zijn en dat zal wel de reden zijn van het steeds toenemende aantal brandassurantie-maatschappijen in geheel Ned.-Indië.

Groot is de mededinging tusschen die maatschappijen, die er naar streven het aantal polissen zoo sterk mogelijk op te voeren en de tarieven zóódanig te verlagen dat zelfs personen, die volstrekt niet van voornemen waren zich tegen brandschade te verzekeren, zich laten verlokken tot het nemen van een brandpolis.

Het aantal brandassurantie-maatschappijen in Ned.-Indië is zooals gezegd vrij aanzienlijk.

Zij werken zoowel met Nederlandsch als met Engelsch, Chineesch en Japansch kapitaal.

En, waar het publiek het steeds toenemende aantal met elkander concurrerende brandassurantie-maatschappijen in Ned.-Indië waarneemt, daar denkt het al spoedig dat groote winsten worden gemaakt en het nemen van een brandpolis als een geldelijk voordeelige zaak kan worden beschouwd.

Hierbij wordt opgemerkt dat in de woningen en winkels, behalve de eigenaren, tal van andere personen wonen, die als huisgenooten zijn te beschouwen.

Zij bezitten geen polis doch hebben toch wel goederen in de zaak.

Wanneer nu, in geval van brand, de polis wordt gevalideerd, dan ziet men zoo dikwijls, na de geldelijke uitkeering, die niet verzekerde lieden achter het net vissen.

Men is, zegt de redactie, wel verplicht groot medelijden te hebben met die menschen, die na een brand, in een toestand komen te verkeeren dat zij de hulp van de politie en den bijstand van het bestuur moeten inroepen.

Wanneer de door de redactie gegeven cijfers overeenstemmen met de werkelijkheid, dan is de omvang van het ongeluk zeker niet gering te noemen.

Zij toch, schat van het aantal plaats gehad hebbende branden het percentage van de met opzet in brand gestoken woningen 60 % en van de in brandgestoken winkels 30 %, zoodat slechts van 10 % van een normaal brandverloop als eene ongelukkige ramp kan worden gesproken.

Is het onder die omstandigheden niet verklaarbaar dat het publiek naar de reden vraagt waarom het aantal gestrafte brandstichters zoo gering is?

(Wordt vervolgd.)

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Ned.-Indië. Oud en Nieuw.

De April-afl. opent met het portret van Pangéran Ario Soerjodiningrat, broeder van Z. H. den Sultan van Djokjakarta, die — zooals men weet — thans hier te lande toeft. R. M. Noto Soeroto voegt er een waardeerend bijschrift aan toe. — Een uit ethnographisch oogpunt zeer belangwekkend artikel over koperwerk uit Midden-Sumatra, kwistig geïllustreerd met een keur van afbeeldingen, is geschreven door den kunstzinnigen Mr. J. G. Huysen, voorzitter der afd. Rotterdam van Oost en West, op wiens initiatief onlangs in genoemde plaats zulk een mooie tentoonstelling van Sumatraansche kunstnijverheid werd tot stand gebracht. — De hr. J. C. Lamster beschrijft „eenige merkwaardige museumstukken (aanwezig in het Kol. Instituut te Amsterdam), afkomstig uit Zuid-Nieuw-Guinee”. Interessante afbeeldingen o.a. van costuums welke gedragen worden door dema's (mythische stamvaders der Marind-anim) vergezelen de beschrijving. — Verder bevat dit Nr. een uit

Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
GEVESVIGD SEDERT 1916

VOLGENS DE MEEST MODERNE EISCHEN INGERICHTHEIT Heeren Kapsalon

Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELLEN tegen zeer concurrerende prijzen

het Kol. Weekbl. overgenomen artikel van den hr. B. M. Goslings: Een werkwaardige groftempel op Java.

De West-Indische Gids.

Inhoud der April-afl. Birdcatching in Surinam, by Th. E. and A. P. Penard, (eene geïllustreerde verhandeling over de verschillende methoden om de vele in het wild levende schadelijke en nuttige vogels te vangen). — Muggenbestrijding, door D. G. J. Bolten. — De geschiedenis van een boek, (n.l. Verhandeling over den landbouw in de Colonie Suriname enz. 1786), door Pr. Oudschans Dentz. — Ottho Keye in 1659 over den cacaoboom en de cacao.

De Opbouw.

In het Maart-Nr. eene beschouwing van den hr. M. Amir, getiteld „De medische Hoogeschool te Batavia waarin verschillende behartigenswaardige wenken worden gegeven, waarmede rekening moge worden gehouden bij de a.s. stichting. „Naast de wetenschappelijke vorming, die in essentie een training is in logisch denken, bestede men de uiterste zorg aan de pedagogische zijde van de zaak: de versterking van de individuele kracht en waarde van den Indonesischen arts (student), dus: persoonlijkheidsvorming.”

Mr. A. M. Joekes bespreekt in de rubriek „Indische kroniek” de invoering van de provincie West-Java o.m. is hij niet bijster ingenomen met de houding van den Gouverneur, tevens voorzitter van den provinciale raad, tijdens de openingsplechtigheid. „Niet met naam veranderingen kan een nieuwe toestand worden in het leven geroepen, maar door een met de wezenlijke behoeften overeenstemmende nieuwe organisatie”. — Verder kritiseert Mr. J. de wijze waarop de Ind. Regeering is opgetreden bij de werkstakingen te Soerabaja. „Voor het krasse optreden van bestuur en politie wordt het motief aangevoerd, dat de geheele staking het gevolg van een communistische actie was. Indien de betitelde „communistic” een afdoend argument is voor de buiten werking stellen van de normale regelen van sociale rechtvaardigheid en onpartijdigheid, dan zal de etiquette in de naaste toekomst nog schitterende diensten kunnen verrichten bij het neerdrukken van de inlandsche vak-actie, vooral wanneer het meedoen „communisten” — voor Indië een veel ruimer en vastere grond oplevert om de actie als communistisch af te merken.”

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 34 (20 Febr.). — Voorspellingen van het Meteorologisch Observatorium door C. M. Hamaker. — De Amsterdamsche rubbermarkt in 1925. — Hoe staat het op het oogenblik met het artikel rubber? door J. N. Burger. — De rubbercultuur maatschappijen. — Het nut van de mieren.

De Indische Cultures.

Uit den inhoud van 11en jaarg. No. 4 (15 Febr.). — Kropsla en andijvie in eigen tuin, door Dr. C. J. J. Hall (met ill.). — Onvermengde thee als consumptieproduct (slot), door Adviseur. — Grooter vraag naar cacao bij minder aanbod. — De positie van het artikel thee. — Nederlandsche vereeniging voor den rubberhandel te Amsterdam. Het 124-jarig bestaan.

De Indische Mercur.

No. 13 (31 Maart). De micrographische identificatie van hout. Naar aanleiding van een proefschrift van J. R. Beversluis, besproken door Dr. J. Ph. Pfeiffer. De zwavelrijkdommen van de Kawah Poetih (nabij de Patoeah, ten Zuiden van Bandoeng). — Het Rubber syndicaat. (Plannen tot oprichting van een fabriek voor de verwerking van de bevolkingsrubber). — Jaaroverzicht van den in- en uitvoer van Ned.-Indië gedurende het jaar 1924 (uittreksel). — Kultuurberichten. Kleine mededeelingen. — Verkeerswezen, zoodaer overige wekelijksche rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over economische zaken, arbeidsvraagstukken, nijverheid en brandstoffen, delfstoffen, geologie, enz.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Jaarg. 10, afl. 1 (1 April). Een en ander uit Java verre verleden. I. Moderne en onderwetsche geschiedschrijving, door L. (met ill.). — Een excursie van Bandoengsche Technische Hoogeschool, door J. M. Reitsma. — Schetsen uit de Landraadszaal (Midden-Java), door Mr. L. (vervolgd). — Schetsen naar herinneringen van een oud-Indisch officier van gezondheid. No. 10. Met vrouw en kinderen op reis in Midden-Sumatra.

1) Een uitvoerig overzicht van dit artikel vindt men in de „N.R.” van Zondag 4 April.

J. J. HOLTZAPFEL - Juwelier
Thomsonlaan 112 - DEN HAAG - Tel. 328

TAFELGEREI IN GERROWÉ ALPACCA
... en GERROWÉ SILVER-PLATE ...

Speciaal geschikt voor Indië

Bezoekt zonder eenige verplichting ons Magazijn

Verlofgangers,

wanneer U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat dan Uw wasch behandelen door de

Electriche Wasch- en Strijkrichting
VAN KUYEREN & HORSTMAN
WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

De Indische Post.

Voor beminnaars der lichamelijke sport is het Nr. van 27 Febr. buitengewoon interessant. Verschillende schrijvers hebben bijdragen geleverd aan dit Olympisch Sportnummer. Voor zoverre ze betrekking op Indië hebben volgt hier een opgave der titels. Beteekenis der Olympische spelen voor Nederland en koloniën, door Kapl. P. W. Scharroo. — Het voetbalspel in Indië, door W. van Buuren. — Tennissporten (in Indië), door Th. Lassie Miller. — Het groot-toerisme in Indië, door C. J. J. Habnit. — Het automobilisme in Indië gedurende de laatste twintig jaren, door D. B. — Hippische sport in Indië, door F. Treffers. — Zeil- en motorsport in Indië, door D. A. R. — Het roeien in Ned.-Indië, door J. C. van Citters. — De zwemsport in Ned.-Indië, door N. Sturkop en J. Snoek.

Madjoe.

Het Maandbl. der oud- en actief dienende onderoff. van het Ind. leger blijft maar steeds zijn klommen vullen met bijdragen, beoogende lotsverbetering der vóór 1920 gepensioneerden. Het April-Nr. doet in dat opzicht niet onder voor zijn voorgangers; de hr. J. Keur schrijft bijv. een heel goed artikel „Bali 1906—1926”, waarin o.m. wordt aangegeven dat na het militair optreden ook op dit eiland in alle opzichten betere toestanden heerschen. Schr. acht het een groote onbillijkheid dat juist de militairen die in de kringsverrichtingen gedurende het pacificatie-tijdperk een actief aandeel hadden, lager gepensionneerd zijn dan zij die jaren later kwamen, toen de paden geëffend waren. Hij eindigt: „Wij wachten op het bewijs van Regeeringszide, dat de woorden gesproken tijdens de Lombokdagen en ook nu, geen holle phrasen langer blijken te zijn voor de ondergedienden, en dat het nu dezer dagen optredende Kabinet gegeven mag zijn, op te heffen de onrechtvaardige achterstelling van hen die zoooveel in het waarachtig belang van Nederland en Ned.-Indië tot stand hebben gebracht.”

Algemeen Weekblad voor Christendom en Cultuur.

In een der laatste Nrs. bespreekt (volgens het „Vad.” van 29 Maart) Dr. Afb. C. Kruyt het uitsterven van primitieve volken en meent dat te weinig aandacht wordt geschonken aan den invloed, die de aanraking van de Westersche cultuur op de ziel van primitieve volken heeft. Het is toch niet zonder reden, dat volken als de Javanen en de Boegineezen in ziental toenemen, terwijl een volk als de Toradja's de nadeelige invloeden van de bedoelde aanraking wel ondervindt. Een mogelijkheid waardoor een primitief volk zich aan de hand kan houden na met het vreemde bestuur in aanraking te zijn gekomen, is om zich zoo spoedig mogelijk aan de nieuwe omstandigheden aan te passen, zoodat men zich daarin thuis gaat voelen. Daarvan zien we voorbeelden bij de Minahassers, de Amboneezen en de Batak. En bij die volken valt ook aanstonds op welk groot aandeel de aanneming van het Christendom voor die volken heeft gehad om de kloof tusschen West en Oost te overbruggen.

Mensch en Maatschappij.

No. 2 van den 2en jaarg. (April '26) brengt een opstel van Pr. H. Geurtjens: „De dooenvrees bij primitieve volkeren”; door jarenlang verblijf als missionaris op de Tanimbar- en Kei-eilanden, zoodat op Nieuw-Guinea, is de schr. ongetwijfeld bevoegd zijn — van sommige ethnologen nogal afwijkende — stem over dit onderwerp te doen hooren. — De hr. L. Lekkerkerker publiceert het eerste gedeelte eener uitvoerige studie over de kastenmaatschappij in Britsch-Indië en op Bali; schr. behandelt in dit gedeelte alleen het kastenwezen in Britsch-Indië. — Verder wijdt Prof. Dr. A. J. van den Broek een bespreking aan het werk van Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan over de rassen van den Indischen Archipel.

De Ingenieur.

No. 14 (3 April) van dit weekblad bevat om. eene beschouwing van den hoofdredacteur ir. R. A. van Santen over de Gouvernementsbedrijven in Ned.-Indië. — Het zet uiteen hetgeen in de laatste jaren door dat tijdschrift onder groote moeielijkheden is verricht en doet in dat verband hulde aan den directeur, ir. P. A. van Santen.

Zendingsperiodieken.

De Timor-Bode. Maart '26. In Memoriam C. J. Schröder, oud-hulprediker en directeur van het gezondheidszorgingshuis der N. Z. V. Overleden te Soekaboemi op Jan. 1926 in den ouderdom van 63 jaren (met portret). — Een reis op het eiland Pantar Juli 1925, door W. J. Kerman. — Een reis door Tjamplang in 1924 (vervolgd), door Ds. E. C. C. A. van der Wijngaard.

H. KOOT & Zn. - Verhuizingen

Droge bergplaats voor inboedels onder garantie.
AUTO-TRANSPORT EN EXPEDITIE.
Amsterdam: 1x daags :: Rotterdam: 1x daags
PAVILJOENGRACHT 76-78 :: TELEF. 17334

Neue Allgemeine Missionszeitung. Jan.-Febr. '26. Das Heidenchristentum in Neuguinea, von K. Steck.

De Macedoniër. Maart '26. Rijnsche Zending. De Zending onder de Bataks, door Ds. D. Pol. — Een taalman voor Soemba (afvaardiging van Dr. L. Onvlee door het Ned. Bijbelgenootschap), door D. K. Wielenga. — De Heidenwereld, door Ds. D. Pol.

Eine botanische Tropenreise. Indo-Malaise vegetationsbilder und Reiseskizzen, von Prof. Dr. G. Haberlandt. Dritte Auflage. Mit Tafeln. (Leipzig, W. Engelmann).

In unknown New Guinea. A record of 25 years of personal observations etc. With an Introduction by B. Malinowski. With plates and maps. (London, Seely Service & Co. Ltd.).

Overzicht van hetgeen onder het bewind van den Gouverneur-Generaal Mr. D. Fock tot dusver tot stand is gekomen. (Vrijzinnig Weekbl. 21 Febr. en 2 Maart 1926).

De tabakskultuur in Deli (slot), door M. J. Lusink. (In- en Uitvoer, 29 Maart '26).

Importers' Directory of the Netherlands East Indies. Sixth edition, published by the Division of Commerce of the Department of Agriculture, Industry and Commerce. (Batavia, Landsdrukkerij).

Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het vierde kwartaal van 1925 (slot). — De uitvoerhandel van J. en M. gedurende 1924 (slot). (Korte Berichten, 26 Febr. '26).

Opmerkingen over het ontwerp Stads-gemeente-ordonnantie, door Logemann. (Locale Belangen, 16 Febr. '26).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. 1926, No. 9. (Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden).

Overzicht van de Maleisch-Chineesche en Chinese pers over de maand Januari 1926. Samengesteld door het Kantoor voor Chinese Zaken. (Weltevreden, Drukkerij Volkslectuur).

De Indische „oudgast” van de „ancien régime”, door C. Vis-Janssen van Raay. (De Ind. Verlofganger, 2 April '26).

Regeerings-Almanak voor Nederlandsch-Indië 1926. Eerste gedeelte. Grondgebied en bevolking, inrichting van het Bestuur. Tweede gedeelte. Kalender en personalia. (Weltevreden, Landsdrukkerij).

Suriname.

Onder het hoofd „Overmoeid bezig voor Suriname” heeft de heer Kesler in ons vorig nummer geschreven over den heer S. Beck „Geschäftsdirector” der Moravische Broedergemeente in Suriname, naar aanleiding van diens jongste, in het Duitsch verschenen geschrift „Suriname”. De heer Beck is zoo vriendelijk geweest ook ons een exemplaar van het boekje toe te zenden. In een luttel aantal bladzijden wordt daarin een voortreffelijk algemeen overzicht gegeven van alles wat men in Duitschland over Suriname zal willen weten in verband met mogelijke ondernemingen aldaar.

Het geschriftje is verlicht met 11 mooie afbeeldingen. Wij vestigen vooral de aandacht op de „drei derbe Burschen, Typen aus dem Buschland Suriname's”. Over den inhoud zullen wij het hier verder niet hebben. Alleen willen wij — in verband met hetgeen wij onlangs schreven over een mogelijke herleving van de rubbercultuur in Suriname — hier aanhalen wat de heer Beck daarover zegt, na over de mislukking van de cultuur eenige jaren geleden te hebben gesproken: „... Die Preise sind bedeutend besser geworden. Dadurch ist von neuen das Interesse für die Kultur in Suriname wach geworden. Die noch vorhandenen Bestände von Kautschukbäumen bieten Gelegenheit zur Feststellung, an welchen Stellen in der Kolonie sich die Bäume gut entwickelt haben, und zwar trotz der Blattkrankheit, die in mancher Beziehung mehr eine Kinderkrankheit, als eine ernste Gefahr für die Kultur zu sein scheint. Da die Kautschukpreise erheblich über den Erzeugungskosten liegen, und diese voraussichtlich für lange Zeit so bleiben werden, ist es durchaus nicht ausgeschlossen, dass die Kautschukkultur trotz der ersten Enttäuschungen doch noch von Bedeutung für Suriname werden wird.”

Het is wel jammer dat men indertijd er toe heeft

ROTTERDAMSCH LLOYD

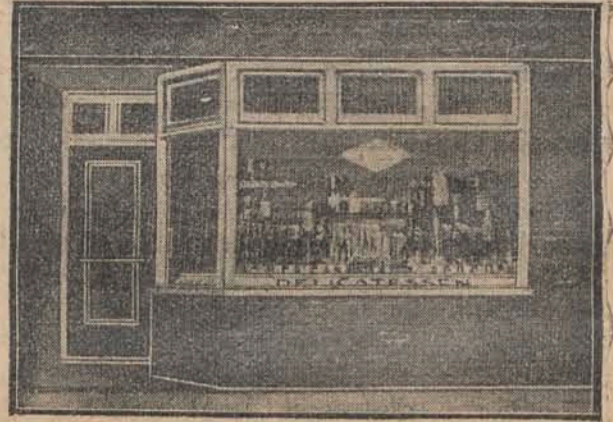
Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM 5009

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

N.V. „DE GASTRONOOM”

Comestibles en Kruidenierswaren tegen concurrerende prijzen

Goudsbloemlaan 112 - DEN HAAG - Telefoon 32486

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL
Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uittrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uittrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.
Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R., applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.
Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.
Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.
Lodertassen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
Verder AGFA Filmpacks en Rollfilms, etc.
Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
Bij Engrosafname reductie.

HUISBRAND
HAAGSCHE BRANDSTOFFENHANDEL
H. V. BEUSICHEM JR.
THOMSONLAAN 113, h. Valkenbosch, Tel. 36409
INDUSTRIEKOLEN

J. M. HERMANS .:. BLOEMIST

AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUIJNEN
VAN TUIJLLSTR. 3, VOORBURG (Post Den Haag)

AMARYLLUS HIPPEASTRUM
Extra voor Kamercultuur
PRIJS PER BOL f 2.-
Per 10 Bollen f 18.-

Levert u van diverse BOOMEN, HEESTERS, ROZEN
VASTE PLANTEN EN BLOEMBOLLEN
SOLIED ADRES
Prijsgaaf wordt gaarne zonder eenige verplichting verstrekt

PAUL VAN BOHEEMEN

KUNSTHANDEL
TASMANSTRAAT 114 :: DEN HAAG.
Enorme voorraad Schilderstukken van bekende Meesters. Encadrémenten, Restaureeren, Agent
:: van de Lijstenfabriek KRISTAN, Berlin. ::
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË.
TASMANSTRAAT 114, TELEF. 3-2885

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 20,536,861.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten

Incasseringen en Financieringen.

Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting

Berijdt
Gazelle
Geen beter Hollandsch rijwiel
J.F. VROLIJK ZOUTMANSTR. 10^A
TEL. 34725
'S-GRAVENHAGE.

Wanneer U

PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote op-lagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3.

Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij Zuid

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E. H.

moeten overgaan bij duizenden de rubberboomen, ook die geen spoor van bladziekte vertoonden, om te hakken. Men is daarmee wel heel voorbarig geweest. Had men de boomen kunnen behouden dan zou er in den laatsten tijd in Suriname zeer veel geld verdiend zijn. Voor de naaste toekomst staat o.i. de zaak zoo: kapitalisten uit Europa of de Vereenigde Staten zullen er waarschijnlijk niet toe overgaan in Suriname rubberplantages aan te leggen zoolang daartoe terrein te verkrijgen is in landen waar men de rubber tegen lagere kostprijs kan voortbrengen dan waarschijnlijk mogelijk is in Suriname. Maar voor hen die reeds landbouwondernemingen aldaar hebben staat de vraag anders: zij hebben te onderzoeken of de kostprijs zoo laag kan zijn dat er een bevredigende winst verkregen kan worden. Naar buitensporige winsten, zooals op Sumatra behaald, behoeven zij niet te streven. Aan concurrentie met Sumatra behoelt men niet te denken. Men zij tevreden met matiger winst, zooals ook met andere producten.

Uit Suriname ontvingen wij twee belangrijke geschriften: „De instervingsziekte bij de cacao”, door dr. D. S. Fernandes en Ir. J. W. van Dijk en een overdruk van artikelen die in het vorige jaar verschenen zijn in „De Periskoop”, een te Paramaribo versijndend weekblad: „Is in Suriname het land, buiten het zee-rivier alluvium gelegen, voor den landbouw op groote schaal te benutten?” door E. Essed, B. Sc. Edinb.

Onze ruimte laat niet toe de geschriften hier te bespreken. Over de onderzoekingen van Dr. Fernandes schreven wij vroeger in dit weekblad: „Wij willen ons hier bepalen tot een verzoek aan Dr. Fernandes, n.l. dat hij het schaduwvraagstuk voor de cacao-boomen nog eens in studie zal nemen. Het is onze vaste overtuiging dat de cacao-boomen alleen in den eersten tijd eenigen schaduw nodig hebben en dat de z.g. „koffiemama” meer als windbreker dan als schaduwboom nodig is en dan ook niet geplant moet worden zooals tot dusver gebruikelijk is (over de geheele plantage) maar alleen als een muur aan de windzijde op bepaalde afstanden. Dat de „koffiemama” als schaduwboom niet nodig is, leiden wij daaruit af, dat wij meermalen dezen boom gedurende verscheiden weken geheel bladerloos hebben gezien, juist in den drogen tijd, wanneer de zof het felst schijnt. De planters zeggen dat, als hij bladerloos is, hij ook geen water aan den grond onttrekt door verdamping. Maar als hij er in het geheel niet was zou hij ook geen water kunnen onttrekken.

Juist door het afvallen der bladeren, zeggen zij verder, wordt de grond bedekt. Maar zijn daartoe geen eenjarige gewassen te gebruiken, die ook den grond bedekken, en niet zooveel last en onkosten veroorzaken als de koffie-mama? Als vlinderbloemige verbeterd hij den grond, hoort men verder. Maar zijn daartoe geen betere middelen te vinden, aangenomen dat die grondverbetering nodig is?

Het verdient ook overweging de wilde cacao-bossen te onderzoeken, die men in Suriname ontdekt heeft.

Die schaduwkwestie verdient inderdaad nader onderzoek. Boomen, die steeds in de schaduw gestaan hebben kan men natuurlijk niet plotseling van de schaduw berooven, maar men onderzoekt of de boomen niet kunnen opgroeien zonder de koffie-mama.

Op het geschrift van den heer Essed komen wij in een volgend nummer nader terug.

Onder het hoofd „een gerechtvaardigd filmverbod” in „De Telegraaf” van 1 April, eerste ochtendblad, het volgende telegram:

„PARIJS, 30 Maart. — Hedenavond om 10 uur zijn 340 tot deportatie veroordeelden naar Fransch Guyana vertrokken, waar zij na een zeereis van drie weken zullen aankomen. Van La Rochelle gaat de boot naar Algiers, waar zij nog een 300-tal veroordeelde kolonials zal opnemen. Sedert twee jaren heeft er geen transport van deportés meer plaats gehad en menigeen dacht, dat het deporteren naar de strafkolonie in de West nu voorgoed tot het verleden behoorde. De gebeurtenis, hoe diep-tragisch zij ook is, trok natuurlijk de belangstelling van de film-industrie. De minister van Justitie, Pierre Laval, had er echter voor gewaakt, dat de te Rochelle gearriveerde film-operateurs niet de gelegenheid kregen, den droeven stoet op de rolprent te vereeuwigen.”

De „N. R. Crt.” van 1 April schrijft:

Wij lezen in het jongste maandelijksche verslag van de Nederlandsch-Amerikaansche Kamer van Koophandel

te Amsterdam, o.a. onder het hoofd kapitaalbelegging Suriname:
„New-York wekte met succes belangstelling bij Amerikaansch kapitaal voor houtexploitatie en proeven van katoen-aanplant. Zij gaf op verzoek inlichtingen omtrent cinnabar en oliepalmen, die tot uitzending van export leidden”.

Curaçao.

Hollandsche Bank voor West-Indië.

In de vergadering van Commissarissen, in Januari te Amsterdam gehouden, werden de balans en winst- en verliesrekening over het afgelopen boekjaar goedgekeurd. Na de noodig geachte afschrijvingen ruime reserveeringen, werd van de gemaakte winst bedrag van f 50,000.— overgeboekt op speciale reserve rekening, terwijl het overblijvende onverdeeldte winst saldo ad f 9575.— op nieuwe rekening werd overgedragen.

De door ons ontvangen verkorte balans wijst op krachtige liquiditeit en een gezonde financiële positie.

In diezelfde vergadering werd de benoeming van den heer P. R. Kùp tot Directeur van het Bijkantoor op Curaçao dezer bankinstelling bekrachtigd.

Wij vernamen tevens, dat er plannen bestaan om kantoor-inrichting van het bijkantoor Curaçao geheel te moderniseeren.

Begrootingen.

Bijna dagelijks, zouden wij haast zeggen, brengen post ons begrotingsstukken, zoowel van 1926 uit Den Haag als van 1927 uit Curaçao. Wij kunnen er niet denken alles te behandelen, en doen daarom een poging te nemen.

Politie.

De lezers, die kennis genomen hebben van onze artikelen over *Politie en Justitie* (K. W. 28 Jan. en 4 Feb. 1926), welke de *Amigoe* tot onze voldoening gebracht heeft onder de oogen van die Curaçoesche belanghebbenden, welke geen lid van *Oost en West* zijn, zullen begrijpen, dat wij verheugd zijn over deze woorden van de M. v. A. begr. 1926 aan de Tweede Kamer:

„De Minister meent het vertrouwen te mogen spreken, dat bij de reorganisatie der politie, welke een lang ter hand zal worden genomen, de scheiding tusschen de taak der justitie en die der politie, zooals in het algemeen in acht pleegt te worden genomen, het oog zal worden gehouden.”

Daarbij sluit zich aan, wat de Gouverneur in M. v. T. begr. 1927 aan den Kol. Raad schrijft:

„In den loop van het jaar 1926 zal de reorganisatie van de politie waarschijnlijk haar beslag krijgen. De bedoeling is het garnizoen en het burgerpolitie korps te laten samensmelten tot een compagnie militaire politietroepen, die den politiedienst in den ginne in het stadsdistrict zal overnemen en geleid worden ook die in de buitendistricten op Curaçao. Aangezien echter de voorstellen van den kapitein der troepen die met de opdracht der reorganisatie is uitgekomen eerst kort geleden zijn ingediend en bij de Departementen van Koloniën en Oorlog in behandeling zijn kan aan den Raad nog geen definitief plan worden voorgelegd.

Vast staat echter, dat om een goed politiekorps krijgen, de betaling evenredig moet zijn aan hetgeen van de manschappen geëischt wordt, zoodat de kredieten verhoogd moeten worden. Verwacht wordt dat de eene verhooging van het krediet met f 70,000.— kunnen worden volstaan.”

Bezoldiging van landsdienaren.

Heel wat minder prettig zijn wij gestemd over hetgeen wij hierover lezen. In het V. V. begr. 1926 had de Tweede Kamer gewezen op „een bedenkelijke verhouding... tusschen de bezoldiging van sommige uit Nederland gezonden en die van inheemsche landsdienaren” en als voorbeeld genoemd het verschil in salaris tusschen kapitein Borren en den procureur-generaal bij het Hof van justitie. Men kan dit voorbeeld niet gelukkig gekozen noemen, omdat deze kapitein officier van de landmacht in Curaçao deelt in de Nederlandsche militaire traktementsregeling. Maar hoe Minister kan antwoorden, dat de regeling van de bezoldiging der Curaçoesche landsdienaren, die uit gewestelijke geldmiddelen worden gekweten, geen onderscheid maakt tusschen inheemsche en uitgezonden krachten, zoodat van een wanverhouding bezwaarspraak kan zijn, is ons een raadsel. Het is haast

GEBR. v. EGMOND

Waaltdorperlaan 23 Tel. 71639
DEN HAAG

Aanleg en onderhoud van Tuinen
Levering van alle soorten planten

— Vraagt gratis prijsopgaaf —

MAGASIN DE NOUVEAUTES
v.h. Gebr. LEVIJ
 Hoofdstraat 144 - APELDOORN - Tel. 162

DAMES- EN KINDERCONFECTIE
 MODE-ARTIKELN - LINGERIE
CORSETTEN **HOEDEN, enz.**

B. G. TAL, Leeraar M.O. Boekhouden
 Stille Veerkade 24 's-Gravenhage
 Telefoon 16110

Opleiding voor het M.O. Examen en voor het Examen Privaat-Dozent
 (Genootschap voor Practisch Handelsonderwijs)

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS
 Nic. Tuipstraat 63 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
 TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN:

II. Zol. en Hakk. f 2.25	D. Zol. en Hakk. f 1.50
Heeren Zolen. . . f 1.50	Dames Zolen. . . f 1.10
Heeren Hakken. f 0.75	Dames Hakken. . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

164 VAN SPEJKSTRAAT 164
 TUSSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

Uit den Verren Vreemde.

Do Pieter Corneliszoon Hooft andermaal prooi der vlammen.

Wij vonden, in „La Dépêche Coloniale“ van 28 Maart, onder dagteekening van 26 t.v., een vrij uitvoerige correspondentie over een ongeval de juist te Saint-Nazaire te water gelaten mailboot P. C. Hooft overkomen, dat wij, tot onze verwondering, niet in de Nederlandsche bladen — voor zoover deze ons onder oogen zijn gekomen en wij goed gelezen hebben — overgenomen vonden.

Men zal zich herinneren, hoe een tweetal jaren geleden de Mij. Nederland van vele zijden gekapitteld werd, omdat zij den bouw van een nieuw schip had opgedragen aan een Fransche maatschappij. De Tweede Kamer is er toen bij te pas gekomen, maar de verleende opdracht bleef gehandhaafd. De P. C. Hooft werd te St. Nazaire op stapel gezet. Eenige maanden geleden is een brand, waarvan de oorsprong in 't duister is gebleven, schade komen berokkenen, die vooral de inrichting voor de eerste klasse trof, zoodat mooi, uit Nederland gekomen, meubilair onbruikbaar werd. Dit werkte bovendien mede tot een uitstel in de aflevering, die aanvankelijk was gesteld op Augustus 1925. De directie van de scheepsbouw-mij. stelde toen een verscherpten bewakingsdienst in. Zonder verdere ongelukken kon het schip de vorige maand te water gelaten worden. Maar in de havenkom van Penhoet te St. Nazaire is 't nu toch nog slachtoffer van een nieuwen brand geworden.

Het tankschip Litiopa van de Anglo-Saxon-petroleum-mij. had in den nacht van 25—26 Mrt. 1900 ton mazout ontladen voor de Mij. Jupiter. Zoodat 't (volgens L. D. C.) vaker voorkomt, vooral bij nachtelijk bedrijf, werden de noodige veiligheidsmaatregelen niet nagekomen om het gevaar weg te nemen, dat aan slordige lossing van petroleum-mazout verbonden kan zijn. Bij zijn vertrek liet de Litiopa een laag mazout drijven, de wind voerde deze in de richting van de kade van Penhoet, waar de P. C. Hooft aan kabel lag, voor de laatste voltooiingen. Er waren nog eenige honderdtallen werklieden aan den arbeid op het schip. De gevaarlijke drijvende massa kwam tusschen schip en kade.

Een werkmán, bezig met een oxyhydrigc soldertoe-stel, liet bij ongeluk smeltend metaal op de laag petroleum vallen. In een oogenblik vormde zich een zee van vlammen, die het pas geverfde schip uitwendig in vuur zetten. De gloed deed ook het plaatijzer kromtrekken en schaadde natuurlijk het uiterlijk van dit praechtschip. Brandweer en werkvolk deden wat zij konden, maar de brand hield toch een paar uren aan, totdat de drijvende laag opgeteerd was. Een ander schip, de destroyer Lynx, dat in de nabijheid lag, wist aan de vlammen te ontkomen.

De schade moest nog opgenomen, de verantwoorde-lijkheden nog vastgesteld worden, maar intusschen heeft deze ramp de scheepsbouw-mij. evenals de Mij. Nederland ernstig getroffen. Indien, 't gunstigste geval stellend, alles verholpen kan worden, zal een ruim uitstel van de aflevering toch weer onvermijdelijk zijn.

De P. C. Hooft (lastige naam voor een Fransche tong) is het grootste schip opit door het buitenland in Frankrijk besteld: 165 M. lang, 21500 ton waterverplaatsing, 8000 paardenkracht Diesel-Sulzer-motoren, snelheid 14 kn. 5.

De scheepsbouw-mij. trefl geen blaam, maar in het gebrek aan veiligheidsmaatregelen der haven-autoriteiten kan toch een aanwijzing liggen, die huisverig maakt om zich te wagen aan een bestelling onder dergelijk risico.

De Maharaja van Indore heeft afstand gedaan van den troon.

Volgens besluit van den onderkoning van Britsch-Indië van 1 Febr. '26 werd een commissie van onderzoek ingesteld om uit te maken in hoever Z. H. de Maharaja van Indore betrokken was in de poging tot 't ontvoeren van Mumtaz Begum, op den 12en Januari 1925, bij welke gelegenheid haar begeleider Abdul Kader Bawla vermoord werd.

Het verhaal, zoodat het destijds gedaan werd, kwam nu weer in aller herinnering.

Bawla was met het jonge meisje naar den Malabar-heuvel, een eenzaam punt buiten Bombay, gelokt. Hun auto was daar, met opzet, door een andere aangereiden. Uit dezen laatsten kwamen mannen uit den eersten stand van Indore, zij wierpen zich op Bawla en M. Begum, de eerste verweerde zich en werd gewond. Toevallig kwamen eenige Britsche officieren voorbij, die zich met de zaak bemoeiden. Bawla werd naar 't hospitaal te

VOORJAARSAANBIEDING
WOLLEN EN ZIJDEN JAPONNEN

ALLE MATEN 0243 ALLE PRIJZEN

Electrische- en Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. d. BOSCH & Co.
 Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

Eigen waterinstallatie
Beslist zacht water

ZENDT PRIJSCOURANT OP AANVRAAG
 Speciaal ingericht voor het wasschen van GORDIJNEN en FIJNGOED 5221

DIAMOND ICE CREAM voor Room Ijs
DIAMOND ICE CREAM boewat c.s. krim.

is een samenstelling van prima grondstoffen, waarmede in 15 min. het beste Vanille Ijs bereid kan worden. Koud opdrasien, zonder eenige bijvoeging, DIAMOND ICE CREAM bevat Eieren-bourbon, Vanille-Suiker, kortom alles wat de eerste klas kok gebruikt, in bussen à 4 Kg. netto inhoud, met gebruiksaanwijzing. Inclusief en franco alles f15.—, bij groote afname korting.

Tjampoerannja, dari bakal bakal nomor satoe, djadi dalem 15 menit bisa dapat es paniljang paling baik. Dingin di poetar tida tamba barang lain. Ini DIAMOND ICE CREAM tjampoerannja telor Bourbon, goela panil, segala barang jang terpakai oleh koki nomor satoe Satoc bus isi 4 Kilo bersi dengan atoe-rannja dan kirmnja pranko f15.—. Potongan di kasi, kaloe pesan banjak. 5055

JOH. B. SCHOLTEN, Brouwersgracht 288, AMSTERDAM.

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën te bezoeken, neem dan een abonnement op het rijk geïllustreerde Maandblad

S

Nederlandsch-Indië
Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
 Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

te denken, dat men aan „Koloniën“ zoo onkundig is, dat men niet zou weten, dat de geschiedenis wan-derhouding wel degelijk bestaat. Wij grijpen maar weer naar de juist verschenen begrooing voor 1927 en de-er daaruit mee: „Ondanks verschillende pogingen is ondergeteekende niet mogen gelukken een genees-ndige bereid te vinden voor de bij de bezoldigings-geling bepaalde bezoldiging van f 7008.— de betrek-ving van Directeur van den Openbaren Gezondheids-geest te aanvaarden. In aanmerking genomen, dat van n geneeskundige eenige bijzondere ervaring op het gebied van hygiëne en bacteriologie vereischt wordt, terwijl tevens particuliere bijverdiensten krachtens de vordering uitgesloten zijn, vermeent ondergeteekende t een inkomen van f 12.000.— 'sjaars niet te hoog om een geschikte kracht te krijgen. Teneinde het bezoldigingsbesluit niet te wijzigen, wordt een per-sonlijke toelage voorgesteld.“ Ieder, die de zaken op aracao de laatste tien jaren gevolgd heeft, weet, dat e hier allerminst met een uitzonderingsgeval te doen hebben.

Bij dit onderwerp moet ook vermeld het voorstel van gouverneur om de bezoldiging van den administra-tor van financiën te verhoogen van f 8004.— tot f 9000.—. De gouverneur doet dit met de bewering, dat tegenwoordige salaricering niet in verhouding staat de beteekenis van het ambt en de daaraan verbon-gene groote verantwoordelijkheid. Op gezag van den gouverneur nemen wij dit natuurlijk gaarne aan en wij mogen lijdén, dat de Kol. Raad hierin meegaat. Slechts willen wij er op wijzen, dat op deze wijze de verhouding tusschen de bezoldiging van den on-derstudeerden drager van dit ambt en die der inge-neurs, rechtsgeleerden, geestelijken en dokters, voor-over zij geen eigen praktijk mogen doen, belangrijk groot wordt.

De officieele rangorde der landsdienaren is vervan-den door een officieuze, doch van overoude tijden heeft sch de voorzitter van het rechtcollege na het hoofd van het parket rang gehad vóór den administrateur van financiën. Dat is ook een „beteekenis van het ambt“.

Scheepvaart.

Alweer een record“ schrijft de *Amigoo* boven het volgende:

De records volgen elkander snel op. In December II. we het maandelijks aantal stoomschepen ineens getal tot 213. Onze verwachting was niet, dat wij op het getal voor het geheele jaar vast zouden kunnen komen. En nu we de schepenlijst over Januari ont-vingen, blijkt dat het getal stoomschepen over die maand alweer hooger, tot 223 gestegen is. En daar hebben de toeristenbooten nog niets toe kunnen bij-voegen. Evenmin zijn de tankbooten niet (?) over alle maanden van die maand met hun maximum getal uit-gelaten.

Reeds in December maakte de tankvloot een buiten-vooroorlog hoog cijfer van 107 reizen. Nog iets anders valt er omtrent dat cijfer van 223 tankbooten op te merken. Niettegenstaande het dus 10 schepen méér bedroeg dan in December, bleef de inhoudsmaat der stoomschepen nog ruim 60.000 M³. Aangezien de inhoudsmaat der tankbooten in Decem-ber ook het getal zeilschepen is vergeleken met Decem-ber van '99 tot 136 zeilers vooruitgegaan en de totaal-voorraad met 9000 M³.

Er is geen enkel redelijk vooruitzicht, dat er voor dit jaar een stagnatie of teruggang te verwachten is, alweer wijst er alles op dat er nog méér stijging op te rekenen is.

Daarom alle hens aan dek en met spoed en door-voeren en flink doortastend alle verbeteringen aan onze vloten aangebracht, die het toenemend verkeer ver-richten“ (vereischt?).

Hotels.

Over liepen dezer dagen geruchten, dat een Amerikaan aan het onderhandelen was over den aankoop van het Hotel Americano voor een aanzienlijke som. Het werd er gezegd, dat een Amerikaansche combi-natie plan had, hier op het Rif een groot modern Ame-ricanisch hotel in betonbouw op te richten, voorzien van alle nieuwigheden op dit gebied.

schijnt zeker te zijn, dat verschillende Ameri-kanse families plan hebben, om hier voortaan den winter door te brengen. (A. d. C. 20-II-'26.).

Nieuwe Loodsbooten.

Deze week zijn hier twee nieuwe loodsbooten aan-gekomen, evenals de vorigen beiden voorzien van een motor. Een dezer loodsbooten was voor de haven bestemd en is door de *Ligia*, op sleepplouw ge-bracht, daarheen gebracht. (A. d. C. 20-II-'26.).

OPTICIEN .. C. A. VAN MONSJOU
 VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET ZEISS-PUNKTALGLAZEN

CASSA MARIS
 Bedden- en Meubelmagazijn
 NEPTUNUSSTRAAT 76-78
 DEN HAAG

Vakkundig Reparatie-Atelier
 voor Stoffeederij,
 Bedden, Matrassen en Markiezen

MEVR. D. M. VON LÜTZOW-BOUSCHE
 PIANO-LEERARES

Onderwijs- en Solo-Diploma's van het Kon.
 Conservatorium voor Muziek te 's-Gravenhage

THOMSONPLEIN 28 -- DEN HAAG
 TELEFOON 31342

Het soliedst adres
 voor Electriche benodigdheden
 en Installeren van electriche
 geleidingen, is

M. A. VROLIJK
 Thomsonlaan 41 Telef. 35618
 'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

..... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding, of noodeloze mooi-schrijverij." Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

..... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd". Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA", Den Haag

GEOPEND

MAISON VERBAAN
 MODERNE DAMESKAPSALON
 MASSAGE • MANICURE • PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21-DEN HAAG

INSTITUUT VOOR MAGNETISME EN MASSAGE
 HOOGTEZON EN DIATHERMIE
 W. F. WAGTO, ARTS
 Gevestigd v. GALENSTRAAT 70, b/h PR. HENDRIKPL.

Sprekekuren: 8.30-10 uur voormiddag, 1.30-3 uur namiddag 7-8 uur 's avonds. Spreekuur Oogarts: Zaterdagmiddag van 3.30-4.30 uur. Magnetiseurs-Masseurs: H. C. ORIF VAN AMSTEL, W. P. MÜNZE.

Bombay vervoerd, waar hij in den nacht overleed. M. Begum werd in veiligheid gesteld.

Een gerechtelijk onderzoek leidde tot de veroordeeling van de aanranders, maar de aanwijzing van den Maharaja als hoofd-aanrichter waren van dien aard, dat de zaak met de veroordeeling der uitvoerders niet als beëindigd werd beschouwd.

In Indore zelf wachtte men niet geduldig af wat de onderkoning Lord Reading doen zou, maar werd een groote beweging op touw gezet om het denkbeeld te verspreiden, dat elk verder doorgezet onderzoek de bevolking in beweging zou brengen, voraanstaande persoonlijkheden stelden zich te weer voor hun vorst.

Toen het bovenvermelde besluit van 1 Febr. j.l. toch kwam, volgde de aangekondigde uitbarsting echter niet, maar ging de vorst te rade bij rechtskundige adviseurs. Naar verluide, zonden deze den Maharaja hebben aangebevolen zich aan het onderzoek te onderwerpen, hoewel hij zich, desgewenscht hieraan kon onttrekken.

Tot goed begrip van dit advies zij hier aangegeekend, dat een weigering dan echter tot onvermijdelijk gevolg heeft den vrijwilligen afstand van den troon. De vorst heeft zich blijkbaar niet veilig gevoeld, heeft gevreesd dat zijn schuld zou komen vast te staan, dat dit hem dan toch tot heengaan zou verplichten, hij heeft althans het vrijwillig afstand-doen van den troon verkozen, boven het opvolgen van het advies van de grooten en machtigen, die hem aanrieden noch voor de commissie te verschijnen, noch heen te gaan, en boven dat der rechtskundigen, die hem moed trachten te geven om zijn zaak voor de commissie te gaan bepleiten.

Door den troonafstand ten behoeve van zijn 18 j. zoon heeft Maharaja Holkar zich nu voor verdere vervolging in zake den moord op Bawla gevrijwaard. Toch, 't spreekt wel van zelf, legt de vorst in zijn heengaan niet de betekenis van een schuldenkenning. Hij stelt de positie, die hij bekleedde, te hoog om voor een commissie van onderzoek te mogen verschijnen, het hierin opgesloten beginsel heeft hij jaren geleden reeds beleed. Hij offert nu liever zijn persoon, dan zijn beginsel op. Toch een mooi einde; niet waar?

Bij dit alles zij even aangegeekend, dat Mumtaz Begum, die eenige jaren des Maharaja's liefje was geweest, 't tegenovergestelde is van 'n heilig boontje. In 1921 verulde zij al een rol tijdens het verblijf van den Maharaja te Londen, hetgeen er toen toe meewerkte dat Z. H. niet werd ontvangen door den Koning-Keizer. Ook zij aangegeekend, dat in Indore eigenlijk niemand zich weet te verheffen tot de hooge opvatting van het Britsche recht in deze. De zaak wordt er besproken als een der vele hofkabaaltjes, waarbij nu, ongelukkiger wijze, een doode gevallen is. Wij voeren dit natuurlijk niet aan om den Maharaja, die al meer op zijn vorstelijken kerfstok had, geheel vrij te pleiten, maar er liggen toch verontschuldigende factoren in, door het 'slands wijs 's lands eer. 's Lands wijs van Indore is blijkbaar achterlijk; en het verbeteren ervan is in Engeland dus te prijzen; maar in 't handelen naar 's lands eer ligt voor den vorst toch een verzachtende omstandigheid opgesloten.

Het is niet onwaarschijnlijk dat dit begrip van 's lands wijs en 's lands eer op de eene of andere lastige manier nog in verzet zal komen tegen de overwinning, die het Britsche rechtsbegrip erop heeft vermogen te behalen.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Apeldoorn.

DE FILMVOORSTELLINGEN.

Maandag en Dinsdagmiddag 29 en 30 Maart hadden in het Minerva-Theater de aangekondigde voorstellingen plaats, waarvan door iets meer dan 1100 kinderen een dankbaar gebruik is gemaakt.

26 scholen waren aangeschreven, waarvan door 17 scholen geantwoord is, dat er één of meer klassen zouden komen; van drie kwam bericht in, dat er geen gebruik gemaakt zou worden van de gelegenheid en de rest gaf heelemaal geen antwoord.

Echter kwamen er na de regeling nog eenige aanvragen in, die evenwel afgewezen moesten worden. Als die op tijd geweest waren zouden we zeer geschikt drie voorstellingen hebben kunnen arrangeren.

Dinsdagavondvoorstelling.

Om de vele teleurgestelden, die de Patria-Planciusvoorstelling wegens het overgrootte drukke bezoek niet konden bijwonen tegemoet te komen, gaven we 't zelfde program benevens de film over de Karo-Bataks tegen dezelfde prijzen en voorwaarden als de eerste voorstel-

F. BARTELS,
 Schenkweg 90 Den Haag
 DAMESKLEERMAKER EN BONTWERKER.
 ONTVANGEN de nieuwste modellen
JAPONNEN, BLOUSES etc

ling. Bij afwezigheid van den voorzitter sprak de secretaris eenige woorden tot inleiding en toelichting de films. Tevens maakte hij van de gelegenheid gebruik mede te deelen, dat verkrijgbaar waren ges de boekjes van het informatiebureau.

Deze avond was nog bezocht door een 350 mensc Door een welwillende regeling, welke wij met de reetie van het Minerva Theater konden treffen, deze drie voorstellingen mogelijk geworden.

De schoolkinderen betaalden 15 cts waarbij B. en vrijstelling van belasting verleend hadden.

Voor de avondvoorstelling betaalden de leden begunstigers + recht op twee introducee's f 0.30 persoon; alle anderen f 0.60 pl. bel. inbegrepen. voorstelling viel wel in den smaak. Gezien dit stige resultaat zijn we (de directie en afd. best.) aan het zoeken naar een regeling om af en toe de leden en schoolkinderen Indische films tegen geveer dezelfde prijzen te doen vertoonen. Te zij tijd hooren de leden hiervan nog wel nader.

Voor Apeldoorn is nu de geschikte tijd voor lezing enz. voorbij en kan het bestuur gaan overleggen het zal kunnen doen na de groote vakantie. Dit van de campagne 1926 stemt ons niet te ontvreden.

Voor het bestuur
 De Secretaris,
 J. C. BAARD

Afdeling 's-Gravenhage.

DWARS DOOR SUMATRA.

Woensdagmiddag, 31 Maart, gaf de Vereen. „Oost en West", Afd. 's-Gravenhage, in het Trianon-Theater een voorstelling van het prachtige film „Dwars door Sumatra". Deze film, speciaal voor de en genoodigden, werd bijgewoond door Z. K. H. Hendrik en zijn adjudant Jhr. von Mühlen, den van Djocja met gevolg, den Minister van Koloniën, oud-Minister van Koloniën, den Burgemeester 's-Gravenhage, Generaal Snijders en vele andere aanstaande personen.

Nadat de Prins door het Wilhelmus, hetwelk stam door het publick werd aangehoord, verwelkomd trad de voorzitter van de afdeling der Vereen. „Oost en West", de heer R. Zuyderhoff, naar voren heette allen hartelijk welkom. Hij dankte voorts Directie van het Trianon-Theater voor de verlede gastvrijheid en deelde in korte trekken eenige bijzonderheden omtrent Sumatra mede. Hij eindigde met woorden, dat Sumatra reeds in den Oudheid als land gequalificeerd stond en dit in de toekomst on twijfeld zou worden.

Daarna ving het eerste deel der film aan, voor lende de kroningsfeesten in Deli in het jaar waarin de geheele omgeving van den Sultan in al pracht vertoond werd.

Vervolgens rees het doek en kregen we op het neel de echte Indische gamelan te zien, terwijl adellijke Javaan, lector aan de Leidsche Univers ons bijzonderheden omtrent den Javaanschen dans dedeelde en dezen gedeeltelijk demonstreerde. Onder wiegende muziek der gamelan danste Mej. Weber gracieus een Javaanschen dans, welke groote bewo ring oogstte en door de toeschouwers onder adem stilte werd gevolgd. Een daverend applaus viel ten deel, terwijl de danseres een tweetal bloemstuk werden aangeboden.

Na de pauze werd de eigenlijke film: „Dwars Sumatra" vertoond. Deze werd met onverdeelde langstelling aanschouwd en niet ten onrechte, w hoewel reeds meermalen stukjes en brokjes van matra op het doek werden gebracht, gaf deze film het ware beeld te zien van alle bijzonderheden van prachtige eiland. Een waar wonder werd ons voer tooverd en bij menig oudgast zullen vele herinn gen daardoor zijn opgewekt, terwijl voor degenen, nimmer in de Oost geweest zijn, de platen zooveel zienwaardigs bevatten, dat hen een duidelijk b voor oogen werd gebracht van Sumatra's rijkdom delfstoffen en andere producten.

In één woord een zeer mooie, interessante film, verscheidenheid en met kunstgevoel samengesteld. Ten slotte zij nog vermeld, dat de hall van het non-Theater door Boeatan smaakvol en sierlijk sarongs en andere Indische artikelen, versierd was.

De Secretaris,
 J. C. BAUDON

Firma W. H. DE RUITER
 Wijnhandel - Gevestigd Anno 1893
 1e Obrechtstraat 76 - DEN HAAG - Telef. 3259

Bekend en vertrouwd adres voor
 GOEDE BELEGEN WIJNEN
 PRIMA LIKEUREN EN GEDISTILLEERD
 BIEREN EN BRONWATEREN

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

HOOFDBESTUURSVERGADERING op Zaterdag 17 April e.k., ten 2 ure, in het gebouw der Vereeniging, Beulstraat 17, den Haag.

Punten van behandeling.

Opening en installatie nieuwe H.B.-leden, de H.H. Mr. J. Huges, Voorzitter der Afdeling Arnhem, ingevolge art. 11 2e lid Huish. Reglem. en W. C. Clascner, Bestuurslid der Ver. Suriname, ingevolge Overeenkomst met O. en W. (Zie K. W. 24 Dec. 1925). Notulen. (Zie K. W. 29 Oct. 1925, No. 44). Jaarverslag, Rekening en Verantwoording 1925, met rapport Verificatie-Commissie en Begroeting 1926. (Zie K. W. 18 Maart 1926, No. 11).

Bepalen plaats Algemeene Vergadering 1926 en vaststelling datum. Mededeelingen. Rondvraag en sluiting.

De Secretaris,

VAN DER BRUGH.

H.H. Secretarissen en Penningmeesters (c.q. Secretarissen-Penningmeesters) worden herinnerd aan art. 5 van het Huish. Reglement der Vereeniging, aldus luidende:

Elk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór 20 Januari aan het Hoofdbestuur eene alfabetische naamlijst der leden van de afdeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleden.

Elk Afdelingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1en Maart aan het Hoofdbestuur: a. het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en der resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen, door de afdeling in het leven geroepen; b. eene geldelijke afrekening, ingericht volgens door het Hoofdbestuur vast te stellen (en bereids goedgekeurd) formulier; c. eene opgave van onderwerpen, welke de afdeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wensch te zien; d. een kandidatenlijst, houdende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijk voor de afdeling openvallende plaatsen in het Hoofdbestuur.

Van het Informatie-Bureau:

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR:

Nederl.-Indië:

G. A. v. d. Tempel, onderwijzer bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs, Landpoortstraat B. 73, Willemstad.

INDISCHE VERLOFGANGERS.

M. Govers, onderwijzer der 1ste klasse bij het Openbaar Europeesch Lager Onderwijs, Landsmeer.

G. Vlaandingerbroek, politie-opziener 1ste klasse bij de Algemeene Politie, Oostsingel 1a, Schiedam.

G. J. de Marchie Servaas, resident ter beschikking van den directeur van Binnenlandsch Bestuur, belast met de werkzaamheden van inspecteur voor de agrarische zaken en verplichte diensten, Nassaustraat 26, Utrecht.

E. P. van der Pfordten, commies bij de Staatsspoor- en Tramwegen, Laan van Meerdervoort 190, 's-Gravenhage.

Dr. J. W. van Bart, directeur der Hoogere Burgerschool te Bandoeng, p/a. Hotel Soto, Sevilla.

MET PENSIOEN.

J. Jonker, ambtenaar bij het bedrijf der haven van Soerabaja, Bagijnestraat 50, Leeuwarden.

Mutatiestaat van 31 Maart tot 7 April.

Nieuwe Leden:

Geïntroduceerd door:

Nauta, Amsterdam, Hemonylaan 16. f 5

F. Bijlevelt, Sigarenfabrikant, Arnhem, Rogge- straat 17. f 5

W. L. Jansen, Bussum, Pens. „Lindeoord”, Lindenl. f 5

B. G. H. van der Jagt, Adviseerend Ingenieur, Den Haag, Thomsonlaan 15. f 5

A. Voet, oud-Resident, Den Haag, Alexander Gogel- weg 30, p/a. Dr. Wyckerheld Bisdom. f 5

Messouw M. M. Eversdijk Smulders-Beckers, Den Haag, Frankensstraat 36. f 5

Frankenk, Indoloog, Den Haag, Fahrenheitstraat 322. f 2.50

Vos, Luitenant 1/zeo 1e klasse, Den Haag, Snellius- straat 9. f 5

C. W. Lionarons, Dirigeerend Off. v. Gez. N.-I. L., Den Haag, Hoogewal 15. f 5

F. de Calonne, Hoofdcommies S.S., Den Haag, Fahrenheitstraat 593. f 5

P. Koeken, Den Haag, Buurtweg 51. f 5

E. van der Lely, Hoofdcommissaris v. Politie, Wel- tevreden, Tjikini 18. f 5

Het Comité van Bestuur der Ned.-Ind. Spoorwegmaat- schappij te Semarang. f 5

Secretaris Afd. Amsterdam.

Secretaris Afd. Arnhem. Eigen aanmelding.

den heer W. C. Muller te Den Haag.

Secretaris van het Informatiebureau.

Secretaris Dagelijksch Bestuur.

Secretaris-Penningmeester Afd. Den Haag.

den heer B. R. van der Most te Weltevreden.

Nieuwe Begunstigers:

Meester W. M. Beukema-van Meerten, Nijmegen, Kelf- kensbosch 13. f 2.50

Secretaris Afd. Nijmegen.

Afschrijven:

B. J. Visscher, Zeist, Krullelaan 37.

Adresveranderingen:

Garschagen, Penningmeester der Afdeling Amster- dam, verplaatst van: Keizersgracht 564 naar: Kei- zersgracht 604.

E. J. Wix, Ingenieur, Amsterdam, van: Jacob Obrecht- straat 38 naar: Nassaukade 377.

J. J. de Roock, van: Amersfoort, Jacob Catslaan 16 naar: Dordrecht, Groenendijk 58. f 5

van Dijk, Den Haag, van: Prins Mauritslaan 86 naar: Frankensstraat 52.

H. Hoedt, oud-Resident, Den Haag, van: Archime- desstraat 19 naar: Beeklaan 401.

Ir. J. Manschot, Administrateur s.f. „Wringinanom”, van: Sitoebondo naar: Gouda, Steynkade 32.

A. M. Hens, Lid v. d. Raad van Indië, thans: Welte- vreden, Kebon Sirihpark 121.

R. Adolf, Ambtenaar voor den Handenarbeid, thans: Weltevreden, p/a. Dep. van Onderwijs.

K. W. L. Bezemer, Controleur B.B., thans: te Peka- longan.

G. J. Boenink, Onderwijzer, thans: te Ambon.

Mr. G. N. Bouma, thans Vice-President van den Raad van Justitie te Semarang.

W. G. Rhemrev, thans Griffier Landraad te Pasaroan.

Berichten over onze Adverteerders

Arbeidsbeurs Oud Indische Militairen.

Aan het verslag van de Arbeidsbeurs voor den Oud- Ind. Militair te Nijmegen, ontleenen wij het volgende:

Het doel van bovengenoemde instelling is den Oud- Ind. Militair, in geheel Nederland, met raad en daad bij te staan en te trachten hen aan arbeid te helpen. De beurs heeft in alle voornaamste plaatsen van ons land correspondenten. Zij wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Koloniën.

In het jaar 1925 werden: ingeschreven 248 oud-onde- officieren, 346 minderen, totaal 594 oud-Ind. Militairen. Geplaatst werden 78 oud-onderofficieren, 63 min- deren, totaal 141 oud-Ind. Militairen in vasten dienst; 17 oud-onderofficieren, 77 minderen, totaal 94 in los- sen dienst, d.w.z. voor korter dan 3 maanden. Totaal geplaatst werden 95 onderofficieren, 140 minderen, totaal 235 oud-Ind. Militairen.

Bovendien verstrekte de beurs tal van waardevolle adviezen van diverse aard, zooals in zake woeker, kost- huizen, borgstelling, oprichten of overname van za- ken, huisvesting, Ouderdoms- en Invaliditeitsverzcke- ring, Beroepskeuze kinderen van O. I. M., enz. enz.

UTRECHT.

Beteekent: Toezicht Op Kin- deren Uit Nederlandsch Indië.

TOKUNI zoekt voor kinderen uit Indië een geschikt gezin in Hol- land, is een financieele tusschen- schakel tusschen de ouders in Indië en de pleegouders in Hol- land, controleert het gezin en het Kind, zorgt voor het kind, ook in de vacaties, houdt ge- regeld briefwisseling met de ouders in Indië en staat de pleeg- ouders bij in alle ernstige ge- vallen, het kind betreffende. Haar vertegenwoordigers in In- dië worden telegrafisch op de hoogte gehouden van zeer ernstige gebeurtenissen, het kind betreffende.

Alle inlichtingen kunnen worden gegeven door de vertegenwoordigers Prof. Dr. J. H. Boeke, Adviseur van het Volkscredietwezen te Wel- tevreden, J. H. Nieuwenhuys, Resident van Soerakarta te Solo, Dr. J. G. J. A. Maas, Medan, Fred. Oudschans Dentz, Paramaribo, Suri- name, J. H. Perret Gentil, Willemstad, Curaçao, en door den Direc- teur van TOKUNI, tevens Directeur van de Maatschappij „ZAND- BERGEN” te Amersfoort. 5062

ZANDBERGEN.

Instelling tot opvoeding door middel van gezins- verpleging van kinderen zonder onderscheid van leeftijd, stand en gezindte. die het ouderlijk huis moeten missen.

Steunt deze nuttige instelling door Uw lidmaat- schap (f 5.— p. j.) of als begunstiger (f 2.— p. j.) 5062

DIRECTEUR Jhr. W. A. ORTT. AMERSFOORT.

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbeltoon-inkt gedrukte Maandblad S

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proef- nummer aan bij de Administratie. Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijksche termijnen van f 10.— Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhrring, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kalfi, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwen- kamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

KLEEFSTOFFEN

IN POEDERVORM - KOUD OPLOSBAAR

Wij wenschen voor het importeeren onzer gepatenteerde Kleefstoffen, Lijmverf- bindmiddelen, etc. in poedervorm, koud oplosbaar, (bijzonder geschikt voor de verwerking in de tropen) in verbinding te treden met alleen eerste klas im- porthuizen. Uitvoerige brieven worden ingewacht door de

N.V. VERKOOP-CENTRALE SCHOLTEN-SICHEL te GRONINGEN (Holland). — — Fabrieken te FOXHOL en ZUIDBROEK.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5028

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

Fa. L. J. J. HAZELZET
 Slachthuisgade 1 — DEN HAAG — Tel. 10957
ANTHRACIETNOOTJES
 in papieren, stofvrije verpakking, Stof- en Steenvrij;
 verzegelde sluiting; geen kolenbergplaats; gemakke-
 lijk hanteerbaar. — 5087 VRAAGT PRIJSCOURANT.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen, Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zowel wat betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamedrukkerwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamedrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag: S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongvrouwen uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen. **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekende op elk gebied personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetreft willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheden verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van de Dr. J. Franco Mendes—Calisch en L. Kappeijne van de Coppello—Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2—4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de Dr. MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring Vooruitzichten.
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.**
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een Inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Sultanaatverhouding in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandse dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javanen gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger Vereen. in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Zeebaboe's en Jongel
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 500